

III. KONGRES SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

III. KONGRES SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE — Kranj, 7. decembra — V vseh dvoranah kranjske občinske skupščine se je ob 16. uri začel III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. Po izvolitvi organov kongresa so udeležence pozdravili predsednik občinske skupščine Kranj Slavko Zalokar, predsednik občinskega sindikalnega sveta Kranj Stane Božič ter predstavnik delegacije avstrijskih sindikatov. Razen številnih delegatov so se začetka kongresa udeležili tudi predstavniki odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije Milan Rukavina, predsednik republičnega sveta sindikatov Slovenije Tone Kropušek, predstavniki odborov sindikata tleh industrije in rudarstva iz drugih republik, predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij in sindikatov iz zamejstva ter drugi. Po pozdravnih govorih je utemeljil programske usmeritve sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije predsednik odbora Stjepan Šaubert. Kongres danes nadaljuje z delom. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Ocena in naloge

Kongres sodi, da se vloga in družbeni položaj sindikata kot dela samoupravnega sistema ne izražata le v delovnih skupnostih, temveč v celovitosti družbenih odnosov, zato so v družbeni vlogi in položaju sindikata potrebne jasnejše opredelitve tudi v drugi fazi ustavnih sprememb.

To je predlog ene od točk programskih usmeritev sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije v obdobju od 1971. do 1975. leta. Omenjena točka se nanaša na poglavje o organiziranosti sindikatov.

Sicer pa bosta Statut sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije in Programske usmeritve za omejeno obdobje glavni točki v delu III. kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, ki je v Kranju začel z delom in bo trajal tudi danes. Na podlagi razprav med članstvom in v organih sindikata o sedanjih in bodočih nalogah je posebna komisija za pripravo sklepov pripravila obširen predlog sklepov, ki naj bi jih sprejel kongres. Prav zato lahko pričakujemo bogato razpravo, posebno še, ker je nakazanih vršanj, do katerih naj bi se delegati opredelili, precej.

Predvideno je, da bi sindikat delavcev industrije in rudarstva Slovenije v prihodnjem štiriletnem obdobju obravnaval predvsem naslednja vprašanja: samoupravni položaj delavcev v združenem delu; gospodarjenje, kadrovanje in osebne dohodke; izobraževanje, kulturo in delovne razmere; izobraževanje, kulturo in delovne razmere; zaposlovanje; stanovanjsko problematiko in seveda tudi organiziranost sindikatov.

Skratka, glede na sedanji gospodarski in družbeni položaj pri nas, glede na dosedanja dela in vlogo sindikata in glede na začetne srednjeročne naloge kongresa v Kranju ne bo imel lahkega dela. Odgovorno in vodstvo sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije in v zvezi s tem celotno članstvo. A. Zalar

mm,
prima
loška kava
iz nove
pražarne

Drugo cepljenje proti gripi

Zdravstveni dom Kranj obvešča upokojujence, bolnike, svojce, da bo drugo cepljenje proti gripi naslednje dneve

Za tiste, ki so bili cepljeni prvič bo drugo cepljenje

13. novembra	v nedeljo, 12. decembra
21. novembra	v nedeljo, 19. decembra
28. novembra in 5. decembra	v nedeljo, 26. decembra

Cepljenje bo vedno v Zdravstvenem domu v Kranju, Gosposvetska cesta 10 ob 10. uri.

Zdravstveni dom Kranj

Podpora predsedstvu ZKJ

V vseh gorenjskih občinah se te dni sestajajo vodstva organizacij zveze komunistov, politični aktivisti v delovnih organizacijah in na terenu ter drugi organi in razpravljajo o 21. seji predsedstva zveze komunistov Jugoslavije in o izvajanju predsednika Tita. Povsod se odraža zavzetost in podpora za dosledno izvajanje sprejetih sklepov. Nekateri kolektivi pa so pisma s tovrstno vsebino poslali tudi predsedniku Titu oziroma CK ZKJ.

»Tovariš Tito — Politični aktiv tovarne Iskra Elektromehanika Kranj soglasno odobrava sklepe predsedstva ZKJ, še posebej pa se zahvaljuje tebi, ker si tako iskreno in odločno obsodil nedemokratsko početje zoper našo samoupravno družbeno uredeitev.

Prepričani smo, da bo prav tvoja avtoritativnost pomagala komunistom in vsem delovnim ljudem, da bodo enotno nastopili proti vsem pojavom, ki škodujejo interesom delavskega razreda.

Odločno obsojamo pojave nacionalizma in unitarizma ter zahtevamo, da tisti, ki zlorablajo našo demokracijo za uveljavljanje kontrarevolucionarnih težej odgovarjajo za svoja dejanja pred delavskim razredom.

Zagotavljamo ti vso podporo pri prizadevanjih za nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične jugoslovanske skupnosti.

Podobno stališče, kot ga je v ponedeljek popoldne zavzel politični aktiv kranjske Iskre, so zavzeli tudi politični aktivisti v Tekstilindusu in v Savi.

Podobna stališča so v radovijski občini sprejeli komunisti na Bledu in v podjetju LIP Bled in v drugih kolektivih. Prav tako so o stališčih predsedstva ZKJ in tovariša Tita razpravljali v škofjeloški in tržiški občini. V Škofji Loki so na primer v ponedeljek zvečer imenovali posebno 7-člansko komisijo, ki je ponoči proučevala gradivo in pripravila razlago za razprave, ki bodo v prihodnjih dneh v organizacijah ZK oziroma v kolektivih v loški občini. Razprave pa pripravljajo tudi v drugih gorenjskih občinah A. Z.

Več pozornosti letalskemu prometu

Na pobudo predstavnikov letališča Brnik so se v ponedeljek na Brniku zbrali poslanci republiškega in gospodarskega zbora republiške skupščine z Gorenjske in razpravljali o problematiki letalstva in letališč v Sloveniji. Ugotovili so, da je bil letalski promet v zadnjih letih v naši republici v primerjavi z drugim prometom zapostavljen in bi mu zato morali v prihodnje posvetiti več

pozornosti. Tako naj bi letalstvo in letalski promet v Sloveniji našla svoje mesto tudi v srednjeročnem programu razvoja Slovenije.

Direktor letališkega podjetja Franc Sever je predlagal, da bi se morali v Sloveniji odločiti za izgradnjo mreže letališč. Menil je, da bi ob Brniku, ki je edino mednarodno letališče v Sloveniji, razvili tudi manjša komercialna v Mariboru, Novem mestu, Portorožu in v Lescahu. Za razvoj turizma pa so pomembna tudi druga manjša letališča.

Poslanci so predlog o razvoju letalske mreže v Sloveniji podprli in se zavzeli, da se tovrstnega prometa lotimo podobno kot drugih prometnih dejavnosti. Podprli so tudi prizadevanja kolektiva letališča Brnik za izpopolnitev in dograditev letališča. Več o razgovoru na Brniku bomo še pisali. A. Z.

JESENICE

• Danes bo na Jesenicah posvet z ravnatelji osnovnih in srednjih šol v občini ter z nekaterimi predstavniki družbeno-političnih organizacij, ki ga je pripravila občinska konferenca ZMS Jesenice. Na posvetu se bodo menili o razpisu tekmovanja Najboljši dijak in najboljši razred v občini. To tekmovanje bodo pripravili z namenom, da bi spodbudili učence in dijake za boljše učne uspehe. Pogovorili se bodo tudi o kriterijih za ocenjevanje, imenovali 11-člansko komisijo za ocenjevanje in se pogovorili o nagradah.

• V četrtek, 9. decembra, bo na Jesenicah seja predsedstva občinske konference ZMS, na kateri bodo razpravljali o predlogu za ustanovitev centra mladinskih organizacij v občini in se dogovorili o akcijskem programu za december.

• V četrtek, 9. decembra, bo jeseniška mladina v sodelovanju s komando vojaške pošte v Radovljici in v organizaciji komisije za splošni ljudski odpor prikazala pet vojnih filmov. Prikazovanje filmov bo obenem tudi začetek vzgoje mladine in njenega izobraževanja na področju splošnega ljudskega odpora. Pet krajših vojnih filmov bodo vrtili na osnovnih šolah, na gimnaziji in na poklicni tehnični šoli. D. S.

KRANJ

• Pri kranjski občinski skupščini se bo ta teden sestala večina svetov. Vsi pa bodo med drugim razpravljali tudi o tričetrtletnem gospodarjenju v občini.

• V petek dopoldne se bo sestala športna komisija pri občinskem sindikalnem svetu. Obravnavala bo priprave na zimске športne igre.

• V občini se tudi ta teden nadaljujejo konference organizacij zveze komunistov. Minuli petek je bila konferenca organizacije ZK Sava Kranj, ta teden pa bodo konference v KZK Kranj in v krajevnih organizacijah Predvdor, Vodovodni stolp in Kranj-center.

• Pri občinski konferenci socialistične zveze se bodo v četrtek sestali predstavniki odborov splošnega ljudskega odpora v mestnih krajevnih skupnostih. Razpravljali bodo o delu odborov na področju mesta. A. Z.

RADOVLJICA

• Razen predloga odloka o urbanističnem načrtu Radovljice, Lesc in Begunj ter predloga programa razvoja srednjih šol v občini bo radovljiška občinska skupščina danes popoldne razpravljala in sklepala tudi o spremenjenem in dopoljenem odloku o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o predlogu odločbe o ustanovitvi šolskega centra v Radovljici in informacija o problematiki v zvezi z zahtevkom Cestnega podjetja Kranj glede kamnoloma v Kamni gorici. A. Z.

SKOFJA LOKA

• Za petek je sekretar občinske konference ing. Marko Vrničar sklical 10. redno sejo občinske konference ZK Skofja Loka. Na dnevnem redu je razprava o minulem delu in nalogah občinske organizacije ZK in poročilo revizijske komisije.

Mednarodni seminar v Bohinju

V četrtek zvečer se bo v mladinskem domu v Bohinju pričel mednarodni seminar, ki ga pripravljata komisija za mednarodne odnose pri republiški konferenci ZMS. Namen seminarja, na katerega so vabljene predstavniki mladinskih organizacij iz Italije,

Avstrije, ZR Nemčije, Madžarske in predstavniki slovenskih mladinskih organizacij iz zamejstva, je navezava boljših stikov med slovensko mladinsko organizacijo in organizacijami mladih iz tujine.

-lb

Več pozornosti vzgoji in izobraževanju

»Dijaških domov je v Sloveniji premalo. Samo nekaj več kot sedemnajst odstotkov srednješolske mladine najde prostor v njih. Bodočnost domov je nejasna, pravna ureditev nezadovoljiva. Ni splošno veljavnega načrta vzgoje in izobraževanja v domovih, materialno stanje je slabo«. To je nekaj glavnih ugotovitev iz obsežnega gradiva, ki ga je o dijaških domovih v Sloveniji pripravila republiška konferenca ZMS.

Leta 1945 je bilo v Sloveniji 177 dijaških domov za več kot sedemnajst tisoč mladih. Danes premoremo 59 tisoč dijaških domov, v katerih je slabih deset tisoč učencev in dijakov. Vzrokov za krčenje števila domov je precej in bi jih lahko iskali v našem šolskem sistemu in zunaj njega. Vendar je nedvomno najvažnejši prehod s proračunskega financiranja na samofinanciranje domov in s tem na dražje stanarine. Vzrok pa ni le povečana stanarina, ampak tudi slaba opremljenost dijaških domov. Popolnoma neprimeren za bivanje je namreč kar 28 stavb ali skoraj polovica domov. Popolnoma neprimernih za bivanje je namreč kar 28 stavb ali skoraj polovica domov. Med njimi je grad iz 13. stoletja, šola iz časa Jožefa II., samostani, sirotišnice, volašnice, nekdanja stanovanjska poslopja. Le kakih dvanajst domov je urejenih tako, da ustrezajo pedagoškimi in zdravstvenim zahtevam.

Stanje dijaških domov so obravnavali tudi na posvetu, ki je bil v Kranju pretekli teden, udeležili pa so se ga predstavniki ZMS iz Skofje

Loke, Kamnika, Kranja, Jesenic in Radovljice. Posveta so se udeležili tudi vzgojitelji in gojenci dijaških domov iz Kranja in Skofje Loke ter strokovni delavec dijaških domov Franjo Klojčnik in član predsedstva ZMS Dušan Gačnik.

V razpravi so posvetili največ pozornosti materialnemu stanju dijaških domov na Gorenjskem, zlasti novim naložbam in vzdrževanju. Menili so, da bo treba v bodoče dosledno mrežo dijaških domov usklajevati z mrežo šolstva. Finansiranje dijaških

domov naj se uskladi s finančnim sranjem srednjega šolstva.

Več pozornosti je treba posvetiti tudi vzgoji in izobraževanju v dijaških domovih. Sedanji izobraževalni programi, kolikor jih sploh je, ne ustrezajo, zato naj bi posebej na skupina strokovnjakov izdelala nov, enoten izobraževalni program, ki bi ga potem obdelali še v široki javni razpravi. V programu bi moralo biti tudi točno določeno, kdo je lahko vzgojitelj v dijaškem domu in seveda njegova vloga pri organiziranju vzgoje in izobraževanja. L. B.

Podpora stališčem 21. seje predsedstva ZKJ

Komite občinske konference ZKS Kranj je na svoji 16. seji v ponedeljek dal svojo podporo stališčem predsedstva ZKJ o nekaterih problemih, ki jih je predsedstvo obravnavalo na 21. seji prejšnjega teden. Informacija o seji predsedstva je članom komiteja posredoval sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko tovariš Kežar. Komite se je strinjal s predlogom političnega aktiva, da se v občini izvede široka akcija za seznanjanje s problemi in nalogami, o katerih je razpravljalo predsedstvo ZKJ. V ta namen bo v sredo sestanek širšega političnega aktiva občine, na katerem bo govoril član predsedstva SFRJ tovariš

Mitja Ribičič, prihodnji teden pa bodo sestanki po vseh organizacijah ZK. Razgovore na teh sestankih bodo vodili člani delovne skupine, ki je bila izbrana posebej za to nalogo.

Komite je v nadaljevanju svoje seje obravnaval priprave na volilno konferenco ZK občine Kranj. Odobril je teze za razpravo o socialni politiki, ki bo osrednje vprašanje na konferenci in sklenil, da bo seja konference 8. januarja 1972. Obravnaval je tudi kadrovske priprave na konferenco. Kandidatno listo za komite in druge organe konference bo dal v prihodnjih dneh v razpravo osnovnim organizacijam ZK. T. M.

TERENSKI AKTIVI

Na četrtkovi seji občinske konference ZMS Kranj je bil za novega sekretarja OK ZMS izvoljen Edi Resman. Pred tem je bil več let predsednik tovarniškega aktiva ZMS Planika, kjer je bil zaposlen. Od leta 1968. leta je bil član predsedstva in zadnje leto predsednik komisije za splošni ljudski odpor pri OK ZMS Kranj.

Ob tej priliki sem se z Edijem Resmanom pogovarjala o programu dela kranjske mladinske organizacije, o nalogah, ki stoje pred mladimi iz Kranja in okolice.

»Program dela smo sprejeli že leta 1970 in ga moramo izvesti do junija prihodnjega leta. Delo smo razdelili na dve področji, in sicer tečejo akcije za hitrejši razvoj samoupravnih odnosov in razvoj organizacije mladine. Prvo leto izvajanja programa smo več pozornosti posvetili razpravi o razvoju samoupravljanja, in to v organizacijah združenega dela, šolah in na terenu. Mladinskimi aktivom se je ponekod bolj, drugod manj posrečilo sodelovanje s sindikatom in organizacijo ZK v skupni na-

logi razvijanja socialistične samoupravne zavesti v kolektivih. Enako nalogo imajo tudi organizacije v šolah in krajevnih skupnostih.

Z razvojem organizacije mladine pa se bomo več ukvarjali v bodoče. Ne dolgo tega je bila v Ljubljani seja RK ZMS o razvoju mladinske organizacije. Stališča, ki jih je sprejela, bomo vključili v naš program dela in jih skušali tudi uresničiti.

»Kako poteka delo v občinski konferenci ZMS Kranj in kaj pripravljate?»

»Delo smo razdelili na več področij in za vsako področje izvolili posebno komisijo. Vsaka ima svoj program dela v okvirih splošnega programa OK.

Idejnopolitična komisija je letos posvetila največ pozornosti klubom OZN, ki so aktivni zlasti v višjih razredih osnovnih šol. Pred nedavnim je bil pri OK ZMS v Kranju ustanovljen Center klubov OZN, ki povezuje klube in njihove mentorje. Prav sedaj pa komisija pripravlja program razširitve dela klubov OZN tudi v nižje razrede srednjih šol. V višjih razredih naj bi prerasli v marksistične krožke. V teh dneh bodo pri OK ZMS ustanovljeni aktivni mladih komunistov, strokovnjakov, pedagogov in drugi.

Novembra je bila pri OK razprava o stanovanjskih

Zadružni zakon in kmetijski sekretariat

Na zadnji seji republiškega zbora skupščine SRS so poslanci razpravljali in sklepali tudi o osnutku zakona o združevanju kmetov v zadruge, organizacije združenega dela in pogodbene skupnosti. Član izvršnega sveta Milovan Zidar je dejal, da so bile teze, ki sta jih sprejela gospodarstveni in republiški zbor, v celoti objavljene v Kmečkem glasu, tako da so se lahko številni slovenski kmetje seznanili z njimi. O njih so razpravljali na svojih zborih, razen kmetov pa so jih pretresali tudi številni drugi organi. Sestavljavci osnutka

so upoštevali vse koristne pripombe in javne razprave ter ustavna dopolnila. Poslanci so zahtevali, naj bo zakon sestavljen tako, da bo koristil kmetom, hkrati pa mora biti čim bolj razumljiv. Republiški zbor je osnutek zakona z dopolnitvami sprejel. Izvršni svet bo še letos pripravil predlog zakona, tako da ga bo skupščina lahko sprejela. Na seji so tudi sprejeli zakon o ustanovitvi republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo. Tako bo republika končno spet dobila pomemben sekretariat. -jk

Zazidalni načrt središča Jesenic

Ze pred leti je jeseniška občinska skupščina pripravila zazidalni načrt za del središča mesta Jesenic. Do zdaj so z izgradnjo treh stanovanjskih stolpnic, trgovsko-poslovnega paviljona in garaž ter z začetkom gradnje dveh stanovanjskih stolpnic že uresničili del zazidalnega načrta. Na zadnji seji skupščine občine pa so se pomenili o nekaterih spremembah tega zazidalnega načrta.

Glede na zazidalni načrt so se dogovorili, da bodo namesto ene stanovanjske stolpnice gradili dve z enakim številom stanovanj. Hiše, v kateri imata svoje prostore banka in Ljudska milica, ne bodo porušili. Primerno jo bodo vključili v prihodnje

zazidavo s tem, da bosta vohda v zgradbo na vzhodni oziroma zahodni strani. Objekt, ki je bil namenjen otroškemu vrtcu, naj bi porušili in na tem mestu zgradili nov objekt, prav tako namenjen otroškemu vrtcu. Po novih načrtih naj bi bil znatno večji. Oporni zid na severni strani zgradbe, kjer ima svoje prostore SGP Sava, naj bi pomaknili proti hribu in s tem pridobili več prostora za komunikacije — izvoz iz garaž in parkiranje ter peš povezavo za objektom Sava.

V novem zazidalnem delu središča Jesenic, ki ga bodo gradili v daljšem obdobju, bodo stanovanja, trgovski lokali in poslovni prostori.

D. S.

Gorenjska kreditna banka

nudi svojim varčevalcem

višje obresti

ZA HRANILNE VLOGE:

— navadne	7,5 %
— vezane na 1 leto	9,0 %
— vezane na 2 leti	10,0 %

ZA DEVIZNE RAČUNE:

— navadne	5,5 % v devizah in 2,0 % v din
— vezane nad 1 leto	7,5 % v devizah in 1,5 % v din
— vezane nad 2 leti	7,5 % v devizah in 2,5 % v din

NOVE OBRESTNE MERE VELJAJO TAKO ZA DOSEDANJE VARČEVALCE KOT ZA TISTE, KI SE BODO NA NOVO VKLJUČILI MEDNJE OD 1. DECEMBRA 1971 DALJE

NOVE OBRESTNE MERE NE VELJAJO ZA VLOGE, KI SO VEZANE NA KAKRSNOKOLI POSOJILO.

SE PRIPOROČAJO POSLOVNE ENOTE

NA BLEDU — JESENICAH — V KRANJU — RADOVLJICI — ŠKOFJI LOKI — ŽELEZNIKIH IN ŽIREH

Za Črtenje v Kranjski gori

Na zadnji seji obeh zborov občinske skupščine na Jesenicah so obravnavali tudi zazidalni načrt turističnega naselja Črtenje v Kranjski gori. Urbanistični inštitut SR Slovenije je v skladu z urbanističnim načrtom Kranjske gore izdelal zazidalni načrt, ki obsega: izgradnjo turističnega naselja, v katerem predvidevajo gradnjo petih stolpičev in gradnjo devetih skupinskih gručasto razporejenih vrstnih hiš, hotel z okoli 300 ležišči, trgovino, slaščičarno, bife, kioske, šport

na igrišča in bazen ter počitniški dom Kekec, ki ga že gradijo.

V Črtenju bi gradili postopoma, naselje pa med drugim ne bi smelo spreminjati sedanjega naravnega okolja, temveč bi ga le poudarilo. Zdaj je območje Črtenja še nezazidano, če izvzamemo Porentov dom in tri stanovanjske hiše.

Vsekakor prispeva jeseniška občinska skupščina z ureditvijo »Črtenja« k še večjemu razmahu turizma v Kranjski gori. D. S.

ZAPOSILIMO

ČUVAJA — UPOKOJENCA

s polovičnim delovnim časom.

Prijave je treba poslati na upravo Gorenjskega muzeja v Kranju.

Srednjeročni razvoj kranjske občine

Klub odbornikov kranjske občinske skupščine bo jutri popoldne pripravil razpravo o gospodarskem delu srednjeročnega programa družbenega razvoja občine in o bilanci sredstev. To bo prva javna obravnava tega dokumenta pred javnimi razpravami na terenu in v občinski skupščini.

A. Z.

komisijo za splošni ljudski odpor, ki je izdelala program dela mladinske organizacije v vojnem času in njeno vlogo. Ta naj bi bila predvsem politična. Program sodelovanja vključuje tudi seznanjanje mladine z vojaškim življenjem in pa tudi pomoč pri kadriranju v vojaške poklice.

»Na zadnji seji OK ZMS ste razpravljali o uveljavitvi aktivov ZMS v krajevnih skupnostih.«

»Delo mladinskih aktivov na terenu je dobro zaživelo. V nekaterih krajevnih skupnostih so si mladi že uredili klube, drugod jih pripravljajo. Največkrat je ovira za ustanovitev kluba prostor. Če že ta je, pa ni denarja, da bi ga uredili. Aktivni tudi dobro sodelujejo z drugimi krajevnimi organizacijami in društvi.«

L. Bogataj

SE UVELJAVLJAJO

vprašanih. Pripravila jo je komisija za družbenoekonomске odnose. Pomenila je začetek razprav o vprašanih stanovanjske graditve pri nas, ki jih bodo v delovnih organizacijah pripravili aktivisti ZMS. Obenem bodo tekle razprave tudi o dolgoročni kadrovski politiki. Sklepe bo obravnavala konferenca ZMS na januarski seji.

»Kako poteka delo mladinske organizacije v šolah?«

»Glavna naloga mladinske organizacije v osnovni šoli je vključitev učencev zadnjih letnikov v delo organizacije, in to ne le v delo aktivnih študentov, ampak tudi v delo šolskih športnih društev, raznih krožkov, kakor tudi v sodelovanje pri šolskih glasilih in prizadevanja za boljši učni uspeh. Da bi dejavnost postala uspešna, smo razpisali tekmovanje za najboljši mladinski aktiv v osnovni šoli

Edil Resman

Komisija za delo mladinske organizacije v srednjih šolah pa pripravlja široko anketo o delu in vlogi ZM v srednjih šolah. Anketa je obnem z razpravami o dijaških domovih, o čemer bo na prihodnji seji razpravljala tudi RK ZMS. Ob teh razpravah se bomo dotaknili tudi štipendiranja. Menimo namreč, da bi se morale štipendije podeljevati že v prvih letnikih srednjih šol.

»V zadnjem času je vse več slišati o sodelovanju organizacije mladine z enotami JLA.«

»Naša občinska organizacija sodeluje z garnizijo JLA že več let, še posebno pa se je sodelovanje razmahnilo letos. S komando garnizije v Kranju smo se že spomladi pogovarjali o sodelovanju pri splošnem ljudskem odporu. Tedaj smo pri OK ustanovili

Pozornost samoupravnim sporazumom

Po oktobrem kongresu delavcev družbenih dejavnosti so tudi na Jesenicah ustanovili občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti, ki ga vodi Janko Burnik. O številu članstva in o nalogah in problemih, s katerimi se člani odbora pri svojem delu srečujejo, pravi:

Naš odbor šteje 24 osnovnih organizacij sindikata, skupno 33 delovnih organizacij s področja družbenih dejavnosti. V teh organizacijah je zaposlenih 1270 delavcev. V zdravstvu imamo 569 delavcev, v šolstvu 314 in v ostalih dejavnostih 343 delavcev.

V dosedanem obdobju smo obravnavali predvsem nekatera organizacijska, kadrovska in tehnična vprašanja in probleme. Pred dvema letoma smo obravnavali integracijske procese v zdravstvu, zaščitno vlogo sindikata, organizirali posvet o za-

konu o skupnostih otroškega varstva in njegovem financiranju itd.

V prihodnje bo novi občinski odbor poskušal uresničevati program, ki zajema izobraževanje, samoupravljanje itd. Na področju izobraževanja smo že pripravili nekaj seminarjev, na področju samoupravljanja pa prav zdaj pregledujemo in ocenjujemo samoupravne sporazume. Stavili bomo posebno anketo o vlogi javnosti v samoupravnih organih delovnih organizacij. Pododbor za šolstvo in zdravstvo bosta pripravila konkretno obravnavo podat-

kov, pripravili bomo skupno analizo in organizirali konferenco o tej problematiki. Predstavniki naj bi v prihodnje postali zares pravi in ne le formalni predstavniki javnosti. Pregledali bomo obračune družbenih služb in se dogovorili za potrebne ukrepe, s katerimi bomo skušali prek družbenih dejavnikov utrditi programe in finančno vrednotenje dela družbenih dejavnosti za prihodnje leto.

Pripravili bomo posebno analizo in študijo o letnih dopustih in analizo o stanovanjski problematiki zaposlenih članov našega sindikata.

Obenem pa si bomo prizadevali za utrjevanje odnosov med občinskim vodstvom in osnovnimi organizacijami ter za poživitev medobčinskega sodelovanja vsaj na področju Gorenjske.

D. S.

Načrti škofjeloške mladinske organizacije

Občinsko organizacijo ZMS sestavlja trideset mladinskih aktivov. Dvanajst jih deluje v delovnih organizacijah, osem v krajevnih skupnostih, deset pa na šolah.

Za tekoče šolsko leto so si zadali obsežen program dela. Mesec november so izpolnili z razpravami o socialnem razlikovanju, stanovanjski politiki ter izobraževalnem programu. December bo posvečen razglabljanju o samoupravnih zakonodaji ter položaju mladih v gospodarskih organizacijah. V prihodnjem letu bo tekla beseda in akciji

o reševanju problemov mladine v krajevnih skupnostih, dijaških domovih in učencih v gospodarstvu.

Mladinski aktivni bodo vsako leto pobrali od svojih članov po šest din članarine. Zbrana sredstva lahko porabijo za svojo dejavnost. Občinski organizaciji pa morajo posredovati seznam plačnikov članarine.

V letu 1972 naj bi proračun Občinske konference ZMS znašal 132.000 dinarjev. Vsa ta sredstva želijo dobiti v obliki občinske dotacije.

A. Iglčar

Kar vsakogar zanima

Na letni skupščini združenja rezervnih vojaških starešin Vodovodni stolp v Kranju so 25. novembra po poročilu predsednika Marjana Zadnika največ razpravljali o oblikah dela te organizacije. Menili so, da bi bilo potrebno strokovno-vojaško vzgojo bolj prilagoditi določenim rodovom naše armade oziroma

da je potrebno bolj prisluhniti težnjam in potrebam, kar vsakogar zanima. V tem smislu so tudi sprejeli sklep in priporočilo občinskemu odboru, da bi ob izdelovanju programa za delo v prihodnje razen idejno političnih nalog bolj prilagodili strokovno vzgojo članom določenih rodov vojske.

K. M.

Šenčurjani za dan republike

Tudi v Senčurju so počastili dan republike. Krajevna organizacija SZDL je organizirala v nedeljo, 28. novembra, v kulturnem domu proslavo, na kateri je govoril predsednik krajevnne skupno-

sti Pavle Draksler. Po govoru je bil bogat kulturni program. Ob tej priložnosti je izročil Pavle Draksler šenčurjskim nogometašem, ki so postali letošnji gorenjski prvaki, dve nogometni žogi.

F. Eržn

Proslava v Gorjah

Dan republike so proslavili povsod po Gorenjskem. V Gorjah je bila proslava prejšnjo soboto. O prazniku in povojnih uspehih je spregovoril predsednik obč. konf. SZDL Janez Varl, v kulturnem programu pa so nastopili domača godba na pihala, pevski zbor osnovne šole iz Gorj in recitatorji, sledil pa je še telovadni nastop čla-

nov in članic domačega društva Partizan.

Kot poroča Jože Ambrožič so po proslavi posebno mladi pogrešali zabavno-plesni program. Morda se bo kdo ojuščil in pripravil zabavno oziroma plesno prireditev ob novoletnih praznikih. Prostorov za tovrstne prireditve menda v Gorjah ne manjka.

L. B.

POSLANSKA PISARNA

NIZKE ODKUPNE CENE KROMPIRJA

Ze na septembrskih javnih razpravah o starostnem zavarovanju kmetov je bilo v kranjski občini precej pripomb na nizke odkupne cene krompirja. Kmetje so poudarjali, da prav oni, kot proizvajalci, najmanj zaslužijo in ga morajo prodajati celo pod ceno. Po drugi strani pa so ugotavljali, da pri krompirju precej zaslužijo razni posredniki. Ti na podlagi pogodb manipulirajo s cenami, ne da bi kaj vložili v proizvodnjo krompirja. Po mnenju kmetovalcev mora prav zaradi posrednikov potrošnik tako drago plačevati kilogram krompirja.

Nezadovoljstvo med proizvajalci krompirja pa se je v zadnjem času še povečalo. Krompirja je namreč dovolj, cene zanj so precej visoke, medtem ko kmetovalcem plačujejo krompir po 50 do 51 par za kilogram.

Precej pripomb glede posredovanja pri prodaji krompirja so imeli kmetovalci v kranjski občini tudi na Kmetijsko živilski kombinat Kranj. Kmetovalci kombinatu očitajo, da krompir odkupuje po nizkih, prodaja pa po znatno višjih cenah. Zato je poslanska pisarna Kmetijsko živilskemu kombinatu Kranj zastavila naslednja vprašanja: zakaj je prišlo do zastoja pri prodaji krompirja, kakšno je njihovo mnenje o trditvah proizvajalcev in zakaj so odkupne cene krompirja tako nizke?

V DUPLJAH ŽELIJO SIRSI SESTANEK

Krajevna skupnost Duplje je 1. decembra letos zaprosila, da bi se na širšem političnem aktivu pogovorili o nekaterih aktualnih vprašanjih.

● Zanima jih, kako bo s proračunskimi sredstvi za krajevne skupnosti za leto 1972. Krajevna skupnost Duplje ima namreč v programu za prihodnje leto izgradnjo kanalizacije in asfaltiranje nekaterih cest. Odločiti se nameravajo za samoprispevek, s katerim bi zbrali okrog 150 tisoč dinarjev. Na sestanku bi se radl dogovorili, koliko bi lahko k uresničitvi njihovega programa prispevala občinska skupščina oziroma kakšne so možnosti za najetje posojila za uresničenje programa.

● Naslednji vprašanji se nanašata na vzgojno varstveno ustanovo in na financiranje krajevne skupnosti. Prebivalci Dupelj zanima, kakšne so možnosti za ureditev vzgojno varstvene ustanove v prostorih osnovne oziroma podružnične šole v Dupljah. Glede financiranja pa jih zanima, kakšno bo leto v okviru nadaljnjega razvoja samouprave in prispevkov občanov.

● Na omenjenem političnem aktivu pa nameravajo prebivalci postaviti vprašanje tudi glede telefonskega omrežja. Telefonsko omrežje na področju krajevne skupnosti Duplje namreč ne spada v mestno območje. Zato se storitve zaračunavajo po posebnem pravilniku podjetja PTT Kranj. Prebivalci menijo, da bi bilo to vprašanje treba rešiti med drugimi tudi zaradi nadaljnjega razvoja omrežja.

DAVKI SO PLACANI

V rubriki Poslanska pisarna smo pred nedavnim pisali tudi o plačevanju davkov posestnika Jenko Matija z Zgornje Bele. Na vprašanje dveh tovarišev z Bele je kranjska občinska skupščina dala takle odgovor: Jenko Matija in njegova žena sta vseskozi plačevala prispevek od kmetijstva. Davka od hiše pa nista plačevala in je davčna uprava zaostanek dolga skoraj hišo. Zadnji podatki pa kažejo, da je omenjeni dolg skoraj več. Po poravnavi dolga bodo predlagali izbris vključbe na nepremičnini.

POJASNILO: Pred kratkim je bilo v gospodarskem zboru republiške skupščine zastavljeno poslansko vprašanje, kako je z načrti za cesto Podkoren—Jesenice—Kranj—Ljubljana—Bregana in z načrti za predor pod Karavankami. Vprašanje je postavil poslanec Franc Cuznar in dobil tudi nanj odgovor. Odgovor smo objavili v redni številki Glasa in ga zato v rubriki ne bomo še enkrat ponavljali. Z odgovorom so seznanili svet gorenjskih občin.

● V rubriki pa smo pisali tudi o nekaterih drugih vprašanjih. Povemo naj, da so vsa vprašanja v poslanski pisarni posredovali ustreznim službam, ki pa nanja še niso odgovorile. Zato bomo odgovore na vsa vprašanja objavili takoj, ko jih bomo dobili.

A. Zalar

Gostinstvo v korak s potrebami

Zanimalo nas je, kako jeseniški tržni inšpektor IVAN TOMC ocenjuje urejenost gostinskih lokalov v jeseniški občini, kaj meni o turističnih zmožljivostih in o turističnem prometu ter o ureditvi turističnih krajev in kaj pravi o kvaliteti gostinskih storitev.

nimi pogoji turistično posojilo. Razen tega zaradi razvoja turizma v Kranjski gori in po vseh drugih krajih zgoranje savske doline nismo zaskrbljeni, saj se nam že za letošnjo zimsko sezono obeta precej novih ležišč.

KRANJSKOGORSKI TURIZEM

V Kranjski gori bodo v prihodnjem letu odprli pet novih hotelov z okoli 1100 ležišči. V hotelih, modernih in zelo sodobnih, bodo plavalni bazeni, avtomatska kegljišča itd. Kranjska gora šele v zadnjih letih dobiva pravi turistični videz, kajti vsa leta poprej le Turistično društvo samo ni moglo skrbeti. Gozd-Martuljk pa je že skoraj po sami naravi mnogo bolj urejen.

Večji problem pa je z ustreznimi kadri v gostinstvu. Zdaj ko bodo v Kranjski gori odpirali nove hotele, bodo morali gostinske delavce poiskati po drugih krajih in občinah v Sloveniji.

Kvaliteta gostinskih storitev je v primerjavi s prejšnjimi leti znatno boljša in v vseh gostinskih lokalih v občini. Tržišče je vedno dobro založeno.

Se vedno pa je problem zaradi črpalk, cest in restavracij. V jeseniški občini so štiri črpalke, ki so razen ene odprte le podnevi. Vsaj v Kranjski gori, na zadnji črpalci, bi morala biti črpalca odprta tudi ponoči. Ceste predstavljajo že stalen problem, nad njimi se turisti venomer pritožujejo. Na Jesenicah pa bi morali odpreti restavracijo, samopostrežno in boljše poskrbeti za tiste, ki ponoči na Jesenicah zamaš iščejo prenočišče. Potrebnovali bi primeren gostinski objekt s približno 100 ležišči.

D. S.

Nova avtobusa Creine

Turistično prometno podjetje Creina iz Kranja je pred dnevi dobilo dva nova avtobusa znamke magirus-deutz. Podvozje teh avtobusov je uvoženo, karoserije pa je izdelala Avtokaroserija Novi Sad. Avtobusa sta zanimiva iz več razlogov. Imata namreč tako imenovano zračno blazinjenje in zato potniki tudi na najslabših cestah ne čutijo tresljajev, nadalje imata

drugačne in še varnejše zavore, zaradi nizkega podvozja pa je lahko tudi vstopanje in izstopanje v avtobus. Vendar to še ni vse. Med 66 avtobusi, ki jih ima sedaj podjetje Creina, sta ta dva največja. V vsakem avtobusu je namreč prostora za 110 potnikov. En avtobus bo vozil na progi Kranj — Smlednik, drugi pa na progi Kranj — Preddvor. Vsak avtobus stane 600 tisoč

novih dinarjev. Kmalu pa bo podjetje Creina dobilo še dva takšna avtobusa in tri druge.

Vodja servisa Creine na Primskovem Anton Satler nam je tudi povedal, da so kupili takšna avtobusa zato, ker nameravajo vozni park tipizirati z avtomobili znamke TAM oziroma deutz. Znano je, da TAM in Deutz poslovno sodelujeta.

A. Z.

Plačilo že po 30 dneh

V škofjeloški občini gospodarji z gozdovi Gozdno gospodarstvo Kranj, Gozdno gospodarstvo Ljubljana, Kmetijsko gozdarska zadruga Sora Ziri, Kmetijsko gospodarstvo Škofja Loka in Kmetijska zadruga Škofja Loka. Z največjimi površinami gozdov, ki v občini pokrivajo 34.600 ha, gospodarji Gozdno gospodarstvo Kranj, gozdni obrat Škofja Loka. Zasebnih gozdov je 27.000 ha.

V družbenih gozdovih so letos posekali 8840 ku³/h metrov iglavcev, kar je 88% planirane količine. Pri poseku listavcev pa so v prvih desetih mesecih dosegli 79 odstotkov plana. V tem času so posekali 5500 kubičnih metrov bukev in drugega listnatega drevja.

V zasebnih gozdovih pa so gozdarji letos odkazali posek 66.360 kubičnih metrov lesa. V gozd-

nogospodarski enoti Zalilog so posekali 6613 kubičnih metrov lesa, v Selcih 13.487, Železnikih 14.931, Škofji Loki 10.976, Poljanah 11.670 in Gorenji vasi 8683 kubičnih metrov lesa. Plan poseka so prekorali za 6 odstotkov.

Zadnje čase je v občini opaziti porast nezakonite prodaje lesa. Inšpekcijska služba je ugotovila, da so v letih 1968, 1969 in 1970 kmetje prodali mimo gozdnega gospodarstva 3300 kubičnih metrov lesa. S tem se hočejo lastniki gozdov izogniti plačilu biološke amortizacije in poslovnih stroškov podjetja. Zaradi konjunktura na tržišču gradbenega lesa dosegajo tudi znatno višje cene. Velika razlika med ceno hlodovine in ceno rezanega lesa stimulatno vpliva na razrez in ne nazadnje, nezakonito prodajo lesa pospešuje tudi zamrzitev cen in vihanje življenjskih stroškov. Po sklepu samoupravnih organov Gozdnega gospodarstva in skupnega dogovora z družbenopolitičnimi organizacijami in občino bodo lastniki gozdov za nezakonito uporabljene količine lesa morali plačati skupno

200.000 din dodatnih obremenitev.

Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in vedno večje nelikvidnosti lesnoindustrijska podjetja vse bolj podaljšujejo plačilne roke za les, ki ga jim dobavlja Gozdno gospodarstvo. Da lastniki gozdov ne bi bili vezani na te dolge plačilne roke, so spomladni na predlog strokovnih služb v podjetju in lastnikov gozdov pri Gozdnem gospodarstvu v Škofji Loki ustanovili hranilno-kreditno službo. Varčevalci prejemale izplačila za les prek hranilnih knjižic. Obresti za vloge — obračune od prevzetega lesa — tečejo od dneva obračuna. Na ta način se s sodelovanjem lastnikov gozdov — varčevalcev — sproščajo finančna sredstva, ki omogočajo hitrejše plačevanje lesa. Lastniki gozdov prejmejo plačilo za prevzeti les že po 30 dneh od dneva obračuna.

Glavna prednost uvedbe hranilno-kreditne službe pri Gozdnem gospodarstvu pa je možnost kreditiranja višinskih kmetov — lastnikov gozdov.

L. B.

Obnovljeni trgovini

Veletrgovina Zivila Kranj je pred nedavnim na Kokriču pri Kranju prenovila samopostrežno trgovino. Zaradi naraščanja prebivalcev v tem kraju je namreč samopostrežna trgovina postala premajhna. Zato so v trgovini zamenjali opremo in tako pridobili še enkrat več prostora. V trgovini so uredili tudi delikatesni oddelek, tako da prebivalci lahko sedaj dobijo tudi pecivo, mesne izdelke in sveže pakirano meso.

Druga samopostrežna trgovina podjetja Zivila Kranj,

ki jo pravkar obnovljajo, pa je pri Peterčku v Kranju. Tudi v tej, prvi samopostrežni trgovini v Kranju, bodo zamenjali opremo in uredili delikatesni oddelek. Povečali pa bodo tudi hladilni prostor. Trgovina bo po preureditvi še enkrat večja kot je bila doslej, ker bodo v prodajni prostor preuredili tudi polovico skladišnega prostora. Preurejeno samopostrežno trgovino Pri Peterčku bodo odprli v soboto, 11. decembra.

A. Z.

TURIZEM PRI ZASEBNIKI

V jeseniški občini je 32 zasebnih gostiln in več kot polovica jih je zadovoljivo opremljenih. Pomanjkljivosti in nepravilnosti nastajajo le pri zasebnih gostilnah po vseh zunaj Jesenic.

Po podatkih se je letos zelo povečal promet predvsem v zasebnih turističnih sobah, kar je razumljivo, saj so vse zelo lepo opremljene. Občanom, ki oddajajo turistom sobe, smo ponudili pod u / d

Prenovljena samopostrežna trgovina na Kokriču pri Kranju. — Foto: F. Perdan

Škoda na otroških igriščih

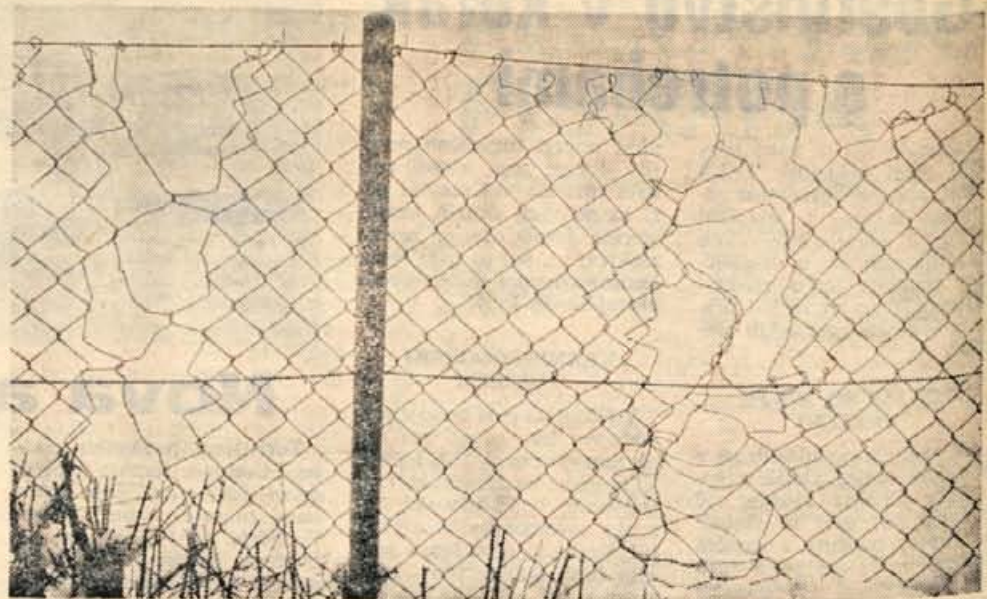
Pred dvema letoma je skupnost otroškega varstva pri temeljni izobraževalni skupnosti Kranj dodelila skupnosti Kranj vzgojno varstvenemu zavodu Kranj za ureditev igrišč 65.000 din. Za ta denar so uredili pri vseh kranjskih vrtcih peskovnike, nakupili igrala, gugalnice, nasadili rože, grmičevje in drevesa. Letos so iz lastnih sredstev postavili okoli vrtca Janina tudi žično ograjo, ki je veljala 15.000 din. Pred enim mesecem so za pol milijona starih dinarjev nakupili dreves in jih posadili ob vrtcu Janina.

»Vseskozi se trudimo, da bi za predšolske otroke, ki so v našem varstvu, uredili tudi primerno okolje. Vendar pa gre na žalost del denarja tudi za popravilo igral, živih mej, porušenih rož in polomljenih grmičkov. Škoda pa seveda ne delajo otroci, ki so v varstvu, saj so ti pod nadzorstvom vzgojiteljic. Škoda nastane popoldne, ko pridejo na ta igrišča okoliški otroci. Nekaj časa nismo branili tem otrokom, da bi se gugalni na gugalnicah in igrali v peskovniku. Ker pa je bilo vsak dan kaj polomljenega, smo začeli gugalnice zaklepati z železnimi verigami, pa tudi vrata v ograji smo zaklenili. Vendar pa smo našli verige prepiljene, ključavnice polomljene in podobno,« je povedala direktorica vzgojno varstvenega zavoda Ančka Gašperšič.

Lani so poskušali škodo na igriščih preprečiti tako, da je hišnik vsako popoldne pregledal vsa igrišča, vendar kaj dosti ni pomagalo. Letos so tak nadzor opustili. S starši nekaterih otrok, ki so napravili škodo na igriščih, so se sicer pogovorili, vendar pa vsi starši niso pokazali potrebnega razumevanja za početje svojih otrok. Na zavodu si že ne vedo več kako pomagati. Otroke, ki so v vrtcu, je kaj lahko vzgojiti, da ne povzročajo škode na igrišču, medtem ko bi za ostale otroke morali reči kako vzgojno besedo prav starši in morda še šola.

»Primorani smo, da na pomoč pokličemo tudi delavce milice. Škoda na naših igriščih se dela še posebno zvečer in ponoči, takrat se nad igrala spravijo mladostniki in tudi taki, ki jim do odraslosti ne manjka dosti. Postajo milice v Kranju smo naprosili za večji nadzor okolice vrtcev, posebno vrtca Janine. Tu smo pred mesecem zasadili drevesa, pa je večina že porušenih. Nova žična ograja ima tudi že dve veliki luknji. Res ne vemo, ali naj bi še naprej opremljali igrišča ob vrtcih, ko pa jih nekateri s takim veseljem uničujejo.«

L. M.

Nova ograja okoli vrtca Janina v Kranju je bila le malo časa cela. Le komu je bila napotil, da je naredil takšno odprtino? — Foto: F. Perdan

Zobozdravstvo za odrasle še ni dobro urejeno

Zobozdravstvena služba je pogosto deležna hudih kritik. Ponekod so take kritike kar upravičene, saj morajo pacienti najprej dolgo čakati na vpis in tudi potem gre zaradi prevelikega navala popravljanje zob bolj po polzevo. Po nekaterih krajih pa takih pritožb ni slišati. Kako je v škofjeloški občini? O zobozdravstveni službi v tej občini mi je pripovedoval vodja enote ZD Škofja Loka dr. Tone Košir.

»V naši občini je stanje kar zadovoljivo,« je dejal. Se zlasti je dobro urejeno zobozdravstveno varstvo otrok. To je organizirano popolnoma v skladu z republiškimi merili. Predlog novih izboljšanih meril sicer še predvideva izboljšave, vendar se mi zdi ta predlog za zdaj še preveč idealen in neizvedljiv. Za dobro delo so seveda potrebni tudi ustrezní prostori in dobra oprema. Lani smo tako uredili prostore v Škofji Loki, letos v Gorenji vasi in prihodnje leto bodo urejeni še v Železnikih.«

● Zobozdravstveno varstvo za odrasle pa vendarle še ni povsem dobro urejeno?

»Res je. Potrebni bi bilo še vsaj polovico več zobozdravnikov. Tega pa sami ne zmoremo. Zavzeti bi se morale delovne organizacije. Tak primer že imamo v Železnikih, ko imajo Alpines, Iskra in Niko zobozdravnika le za delavce teh podjetij. Pogovarjali smo se že tudi z Alpino in morda bo to vprašanje kmalu rešeno tudi v Zireh. Odpirajo pa se še vedno nove in nove možnosti. Ni malo težav tudi z instrumentarkami. To je sorazmerno mlad ženski poklic in prav tu gre veliko

časa za porodne dopuste in dopuste za otroško nego. Vendar smo to vprašanje v škofjeloški občini za zdaj uspešno rešili. Prav zdaj so na vrsti zaključni izpiti, po katerih bodo instrumentarke pridobile neko dokvalifikacijo. Potrebno bi bilo tudi preventivno zobozdravstveno zdravstvo. Delavci po podjetjih bi

morali od časa do časa na pregled k zobozdravniku.«

● In kako gledate na zobozdravnike, ki bi delali kot privatniki?

»V občini za zdaj takega primera še nimamo. Kaže pa, da bomo že prihodnje leto verjetno dobili prva dva zobozdravnika take vrste. Sem za to, vendar naj bo strogo

ločeno od zavarovanja — tudi, če pošlje pacienta na slikanje, naj pacient to slikanje plača sam. Glede zobozdravnikov, ki delajo na črno, pa bi dejal tole. Dokler ne bo dobro urejene zobozdravstvene službe, bo vsak zakon, ki bo prepovedoval opravljanje dela po rednem delovnem času, le papir.« J. Govekar

Neoskrbovana zajetja manjših vodovodov

Voda, ki priteče iz vodovodne pipe, je bistra in čista brez dvoma. Vendar je čista samo dotlej, dokler je laboratorijsko ne pregledamo. V navidezno čisti vodi se mnogokrat skrivajo zdravju škodljive bakterije. Te in pa druge snovi so v vodi vedno, vendar pa v tolikšni meri, da zdravju niso škodljive. Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju, ki kontrolira pitno vodo vodovodnih zajetij na Gorenjskem, redno pregleduje in ugotavlja relativno čistost voda na Gorenjskem. Na splošno se lahko na Gorenjskem pohvalimo, da tako dobre in zdrave vode ni daleč naokoli. Lahko smo samo veseli, da nam ni treba piti sicer prečiščenih, toda zelo umazanih rek kot jih morajo prebivalci na primer ob Seini, Renu in drugod po Evropi. Tudi ostala področja na Slovenskem nam lahko glede pitne vode zavidajo. Če se zanesemo lahko na prve preiskave glede vzrokov epidemije zlatenice na Vrhniki, je ta izbruhnila prav zaradi slabe pitne vode.

Zdravstvena služba sicer hvali pitno vodo na Gorenjskem. Laboratorijska slika vode iz posameznega vodovodnega zajetja pa se kaj hitro lahko spremeni, saj nekatera vodna zajetja niso v zadostni meri oskrbovana. Posebno lastniki manjših lokalnih vodovodov so zadovoljni, da le voda teče, zajetja pa ne oskrbujejo. Vodovodno zajetje bi bilo treba očistiti najmanj enkrat na leto. Tako pa nekatera zajetja redno čistijo, druga spet so nedotaknjena po več let. Zdravstvena služba si prizadeva, da bi za ta manjša vodovodna zajetja, za večja skrbe komunalna podjetja, prevzela odgovornost krajevne skupnosti. V vsaki gorenjski občini je nekaj takih manjših vodovodov, za katere se vodarina ne plačuje, s tem pa tudi ni sredstev za vzdrževanje in obnovo teh vodovodov.

Kadar niso laboratorijski pregledi vode neoporečni, je treba izvesti vrsto ukrepov. Slab bakteriološki izvid vzorca vode iz nekega vodovoda je namreč samo znamenje, da z zajetjem ni nekaj v redu. Ponekod se voda povr-

šinsko onesnaži že na izviro, ker je zajetje higiensko in tehnično pomanjkljivo, sama okolica zajetja pa urejena kot varovalni pas. Zapisnik o pregledu vodovoda je lahko takle: »Pri vseh zajetjih je treba prebarvati železne dele armatur in obnoviti vstopna vrata oziroma pokrove, ki se slabo zapirajo, da se tako prepreči vstop mrčesu. Zajetja nimajo ustreznih čistilnih, polnilnih in armaturnih celic, kar onemogoča pravilno vzdrževanje zajetij... Okoli vseh zajetij je treba urediti varstvene pasove, ker so zajetja na pašniku...«

Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju ima nekaj težav pri urejanju nepravilnosti pri oskrbovanju vodnih zajetij. Manjše vodovode upravljajo namreč vodovodni odbori, katerim pa občinski organ, ker pač niso pravna oseba, ne more izdati odločbe o popravilu vodovoda. Skrb za vaše vodovode bi morale prevzeti krajevne skupnosti, ki bi lahko prek vodovodnih podjetij vzdrževale vodovodne objekte na svojem območju. L. M.

ZMAJ
baterije

Tržiški kmetje zapuščajo »svojo« zadrugo

Leta 1968 je tržiška občinska skupščina določila svojo zadrugo, ki ima sedež v Križah, prisilno upravo. Nehvaležno mesto prisilnega upravitelja je prevzel diplomirani inženir agronomije Janez Stare. Takrat so bili odnosi znotraj zadruga neurejeni. Notranja neurejenost pa je slabila tudi stike med zadrugami in kmeti. Novemu vodstvu zadruga je uspelo notranje odnose urediti. Prav tako je zadruga poglobila sodelovanje na področju pridelovanja zelenjave, čeprav gre o velike količine tega proizvoda mimo zadruga. Vsak proizvajalec ga namreč raje proda tja, kjer je izdatnejši dinar. Na območju tržiške zadruga so letos prodali vse pogodbeno

količine. In teh nepogodbenih količin je bilo okrog 60 odstotkov. Letos so na področju kmetijske zadruga pridelali okrog 700 ton zelenjave. Tudi količine, ki jih je odkupila in prodala zadruga, so se povečale. Leta 1968 je zadruga odkupila 110 ton zelenjave, letos pa 300 ton. Od tega je zadruga sama pridelala 100 ton zelenjave.

Popolnoma drugače je pri živini, in to predvsem zaradi proste, nekontrolirane prodaje. Odkup živine prek zadruga je padel za 50 odstotkov, medtem ko se je odkup zelenjave za prav toliko povečal. Živinski trg ni urejen. Zadruga je večkrat iskala skupni jezik z Mesarskim podjetjem Tržič glede odkupnih dnevoj in mest, vendar

rezultatov ni bilo. Skratka, vsak, bodisi kmet ali nakupovalec, dela lahko po svoje.

»Kmetje prepuščajo zadrugo, naj živi, životari. Hkrati pa negodujejo, zakaj marža na zelenjavo, na živino,« pravi direktor Stare, ki je dal odpoved na delovno mesto, čeprav je zadruga lani po 3 ali 4 letih prvič delala brez izgube. Tako bo tudi letos. »Vendar pri takem prometu ne moremo živeti. Niti na račun marže, ki niso velike. Pri živini 4 odstotke, pri zelenjavi pa 10 odstotkov. Osebnih dohodkov imamo nizke. Ne bomo mogli izplačati niti kalkulativnih, kaj šele dogovorjenih osebnih dohodkov. Na stimulacijo še pomisliti ne moremo. Naj povem samo primer. Naš računovodja ima

nizjo plačo kot je povprečni slovenski osebni dohodek. Zadruga v taki funkciji ne more živeti. Kmetom smo naročili, naj povedo, ali jim je zadruga potrebna ali ne. Pravijo, da ne! Novi zakon o združevanju kmetov jim omogoča, da sami povedo, kakšno zadrugo želijo. Nekaj časa človek še prenaša očitke, da živi zadruga na račun kmetov. Po nekaj letih se tega naveliča. Mi gledamo na vsakih 10 tisoč, varčujemo, drugje pa na milijone. Splošen pojav je, da zadruga opuščajo lastno proizvodnjo, od ktere bi imele dohodek. Cilj zadruga je pospeševanje proizvodnje pri zasebnikih, kooperacija in odkup tržnih viškov. Tem ciljem v sedanjem položaju nismo kos. Mi na primer nismo dobili tehnik ali inženirja za kooperacijo. Če bi ga imeli, bi bilo sodelovanje s kmeti boljše.«

Toda, saj imajo kmetje samoupravne organe v okviru zadruga!

»Do spomladi so kmetje še prihajali na seje zadruga sveta. Vsaj sklepni smo bili. Sedaj so se odnosi zrahljali in na sejah zadruga sveta še sklepni niso. Na zadnje, zelo pomembno sejo zadruga sveta (z direktorjem sem se pogovarjal 8. novembra — op. p.) pa ni prišel nihče. To je narobe.«

Tovariš direktor, verjetno veste, za vzroke, ki so pripeljali do takega položaja.

»Kmetje v sedanjih razmerah ne potrebujejo posrednika pri prodaji, ker sami lahko vse prodajo in to dražje, kot lahko zadruga plača. Velikih tržnih proizvajalcev pa v naši občini ni. Zadruga zato nima ne prometa ne dohodka. Izjema je le zelenjava. Povedano v kratkem: ni proizvodne povezanosti med kmeti in zadrugo. Drugi vzrok je majhna sposobnost zadruga hranilno-kreditne službe, ki ima le 23 milijonov hranilnih vlog, od tega imajo 21 milijonov kmetje. To pomeni, da vrhunska kreditna sredstva zadruga tako vrača kmetom. Tretji vzrok pa je majhno število kooperantov. Na območju naše zadruga je okrog 300 kmetov, od tega jih ima le 52 kooperativne pogodbe za mleko, živino in zelenjavo. Kooperantje so torej v manjšini in to je najbolj nazorna slika odnosov med kmeti in zadrugo.«

Tovariš Stare je zaključil: »Živeča bo tista zadruga, ki bo imela podporo pri banki, občini, družbenopolitičnih organizacijah in združnikih. Sama zase ne more živeti. Primer takega sodelovanja je škofja Loka, kjer je zadruga z dejavnimi pripravljalci ljudi, da kmetje brez nje ne morejo živeti...«

J. Košnjek

Naš stari spremljevalec pes

Najstarejša človekova domača žival je pes. Barjanski špic je bil prvi, ki se je približal človekovega domu, in sicer v mlajši kameni dobi v času mostiščarjev. Psi širnega sveta so si med seboj zelo različni glede na velikost, obliko glave in postave ter barvo in kakovost dlake, odvisno pač od tega, koliko imajo v sebi krvi divjega psa, šakala oziroma volka. Vendarle pa so si psi po načinu življenja zelo podobni.

Na sploh imajo psi izvrsten voh in sluh, medtem ko je vid slabši. Pasji čuti niso enako dobro razviti pri vseh pasmah in tudi umne zmožnosti psov so zelo različne. Zato moramo pri nakupu psa vedeti, kakšnega si želimo in za kakšen namen. Kajti iz špica, ki je rojen čuvaj, težko vzgojimo lovskega psa, medtem ko pičarja in kodra ni lahko izučiti za čuvaja. Kodri in doge donajajo sami od sebe, hrti pa si tega za svojih živih dni ne zapomnijo. Odlični službeni psi so bokser, doberman, nemški ovčar (tudi drugi ovčarji), veliki šnauer i dr. Sicer pa lahko rečemo, da je pasji značaj raznolik in pripraven za učenje, pozna pa se po učitelju. Pregovor pravi: kakšen gospodar, takšen tudi pes. Dobre lastnosti psa so hrabrost, zvestoba, poslušnost, vdanost, čuječnost, krotkost in uslužnost, ki so odvisne v veliki meri od dobre vzgoje. Dobro izučen pes je bil človeku vedno v oporo in je tudi danes, kot čuvaj, lovski pes, policijski in športni pes, za reševanje ponesrečencev, kot vprežna žival na večnem snegu itn.

Značilna pasja lastnost je tudi hinavstvo. Če pes stori kaj narobe in se tega zaveda, se ponavadi obnaša ko da se nič zgodilo, hkrati pa pogleduje gospodarja ali je uganil njegov prestopok. Psu nadvse godi pohvala.

Pri nas vzgajajo ljubitelji psov predvsem naslednje pasme: kraškega, nemškega in škotskega ovčarja, bokserja, novo-fundlandca in malega kodra, pa tudi velikega in srednjega šnauerja, dobermana ter dalmatince. Med drugimi psi je pri nas tudi ruski barzoi, ki je nastal s križanjem izvornega hrta z ruskimi pastirskimi psi.

Dr. mag. S. Bavdek

Najdaljša razprava o kmetijstvu v zvezni skupščini

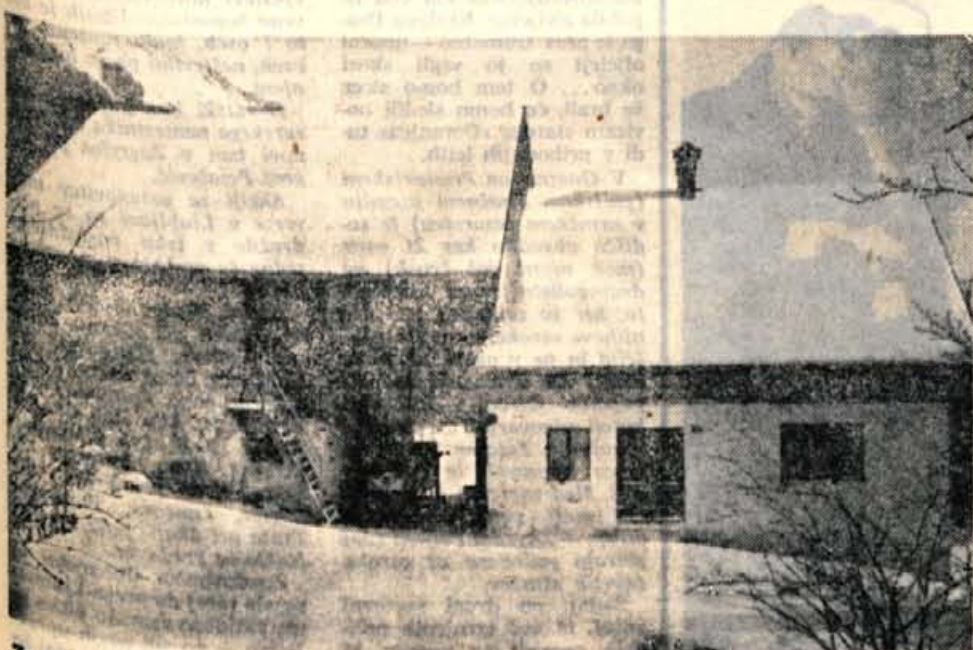
Gospodarski zbor zvezne skupščine je v četrtek in petek nenavadno dolgo obravnaval aktualna vprašanja kmetijstva. V razpravi je sodelovalo kar 23 poslancev zbora. To je bila doslej najdaljša razprava o kmetijstvu v zgodovini zvezne skupščine! Med številnimi govorniki so bili tudi trije slovenski poslanci: Jože Bučar, dr. Franc Sunčič in Viktor Klajnšček. Slovenski poslanci so opozarjali, da je ena najvažnejših nalog agrarne politike preusmerjanje k zasebnim kmetovalcem, saj je kar 80 odstotkov jugoslovanskega kmetijstva v zasebni lasti. Naši poslanci so tudi opozorili, da

moramo zasebnim proizvajalcem zagotoviti ugodnejše možnosti za nakup tehnične opreme in končno razjasniti številke, ki obelodajajo pojem drage proizvodnje. Slovenski poslanci so pojasnili izkušnje s sporazumom o oblikovanju cen goveje živine, mesa in mesnih izdelkov ter povedali, da ta sporazum omogoča nižje cene. Tako stane kilogram mlado pitanega teleta pri nas 20,50 dinarja, v Beogradu pa 24,50 dinarja. To je eden od primerov drage proizvodnje. Zato ni nič čudnega, da iz tujine uvažamo kmetijske pridelke, ker so tam cenejši od domačih. Kaj lahko pride do takega ne-

smisla, da bo Slovenija izvažala meso na druga področja, ker je tam proizvodnja dražja, sama pa tega proizvoda ne bo imela dovolj. Slovenski sporazum teži za tem, da bi trg in cene ustalili, zadnji sklep o zamrznjenju cen pa slovenskim prizadevanjem, da bi ustalili trg z živino in mesom, škoduje.

Po maratonski razpravi je gospodarski zbor naložil zveznemu izvršnemu svetu, da mora upoštevati sklepe razprave pri izdelavi zvezne gospodarske resolucije za prihodnje leto pri osnutku petletnega razvojnega načrta.

-jk

Zrnceva hiša v Gozdu je ostala prazna. Domači so izmrli, dediči pa se zemljo razdelili, in ker jo sami ne obdelujejo, so jo dali v najem. Hiša je last ljudi, ki živijo sedaj na Koroskem. Taka usoda čaka kmetije, ki so ostale brez naslednikov. (jk) — Foto: F. Perdan

Knjižna novost:

Od kmečkih uporov do slovenske državnosti

Mariborska založba Obzorja je letos izdala komaj 122 strani obsegajočo, toda vsebinsko bogato knjižico z naslovom »Od kmečkih uporov do slovenske državnosti«.

Uvodni članek Vladimira Krivica »Krepitev slovenske državnosti«, ki je sedaj, ko se živo razpravlja o ustavnih spremembah, še kako aktualen. V njem je govor o suverenosti republik kot temelju države.

»Stirje veliki kmečki upori na Slovenskem«, to je naslov obširnega in v luči najnovejših zgodovinskih dognanj napisanega članka, ki ga je pripeval vseučilišni profesor dr. Bogo Grafenauer. V njem je prikazal, kako so se v 16.

in 17. stoletju združevali slovenski in hrvaški kmetje v borbi proti fevdalni gospodi.

V poglavju pod motom »Od Gubca do Lacka« je objavljen še ponatis iz Ljudske pravice z dne 24. dec. 1935. To je z revolucionarno toplino napisan članek neznanega avtorja »Najsvetlejši dnevi slovenske zgodovine: slovenski kmečki upori«.

Oba članka nam predočita dobršen del težke borbene zgodovine slovenskega naroda, kmečke upore, ki so še dolgo tleli in potem leta 1848 znovič izbruhnili v siloviti zahtevi po svobodni zemlji. O tem času pa nam govori tudi razprava dr. Franca Ilešiča »Narodno življenje v Sloven-

skih gorinah v letu 1948-49«, objavljena ob 100-letnici avtorjevega rojstva. Osebnosti dr. Ilešiča, njegovemu pedagoškemu in publicističnemu delu so posvečeni spominski članki, ki so jih napisali vseučilišni profesor dr. Janko Jurančič, publicist Božidar Borko, akademik dr. Bratko Kreft in inž. Leon Kavčič.

Vseučilišni profesor dr. Fran Vatovec je prispeval članek »Osrednji postavi v slovenskem časnikarstvu na Stajerskem«. V blestem slogu je avtor prikazal zasluge slovenskih novinarjev dr. Matije Preloga in Vekoslava Spindlerja pri prebujanju slovenske zavesti na Stajerskem.

V knjižnici so objavljeni še kratki članki, ki so tesno povezani z Vidmom ob Sčavnici, krajem v Prlekiji, kjer je že od davnega živela napredna slovenska narodna misel, kjer je bilo v času med obema vojnama žarišče kmečkodelavskega gibanja, kjer pa so tudi v časih nedavne okupacije ljudje ponosno dvignili puntarske glave. Tako je med drugim napisal Ivan Nemec članek »Gubčevo izročilo«, Ivan Kreft pa spominski članek »Srečanje z Jožetom Lackom in Ivanom Kronovškom«. Na koncu je prikazana še zgodovina videmske osnovne šole ob njeni 200-letnici.

Ko se Slovenci pripravljamo na proslavljanje 400-letnice kmečkih uporov, je prav, da vzamemo v roke to zanimivo knjižico.

C. S.

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Še vedno so slovenski poslanci na Dunaju bili boj za ustanovitev univerze v Ljubljani. Vse kaže, da so v uredništvu »Gorenjca« sedeli napredni možje-narodnjaki. To sklepamo po naslednji notici:

Dunajske vesti. Deputacijo ljubljanskega občinskega sveta, ki je odpotovala na cesarski Dunaj v zadevi ljubljanskega vseučilišča, je sprejel ministrski predsednik in naučni minister. Zupan Hribar je pozneje povedal, da je odgovor, ki ga je dobila deputacija, ugoden, s čimur pa še ni rečeno, da je ustanovitev vseučilišča zagotovljena.

Pa še nekaj novic, ki so jih tedanji bralci radi brali (najbrž današnji bralci niso dosti drugačni):

Zverinska rodbina. V Mariboru sodijo porotniki 32-letno Alojzijo Germic, njenega gluhonemega brata in mater, da so leta 1897 skupno umorili moža Tomaža Germica, kategera so potem razsekali na kosce ter ga kuhali tako dolgo v kotlu, da se je meso povsem razkuhalo, kosti so pa sežgale.

Srbski kralj Aleksander Obrenović se bo menda ločil od svoje žene kraljice Drage. Poročil se bo na novo. In sicer kar s kraljičino mlajšo sestro, ki biva že dlje časa v kraljevi palači in povsodi spremlja kralja Aleksandra.

Kdor pozna zgodovino, ve, kako nesrečno sta končala Aleksander Obrenović in njegova žena Draga. Ob udaru Karadjordjevičev sta oba izgubila življenje. Kraljica Draga še prav sramotno — uporni oficirji so jo vrgli skozi okno... O tem bomo sicer še brali, če bomo sledili novicam starega »Gorenjca« tudi v prihodnjih letih.

V Gneznju na Poznanjskem (poljskem etničnem ozemlju v nemškem cesarstvu) je sodišče obsodilo kar 21 oseb (med njimi več žensk) na dvainpolletni zapor samo zato, ker so zahtevali, naj uče njihove otroke verouk v poljščini in ne v nemščini, ki je otroci ne obvladajo zadosti popolno. Otroci v šoli niso hoteli odgovarjati na nemška vprašanja. Zato so otroke telesno kaznovali in šolo zaprli. Med zaprtimi je tudi žena, mati petih nedoletnih otrok. — Zavedni Poljaki zdaj zbirajo milodare za otroke zaprtih staršev.

Sedaj, po drugi svetovni vojni, ni več strnjenih poljskih ozemelj na zapadu, ki ne bi bila priključena novi Poljski. Pač pa so še zmeraj pod nemško (pa čeprav je ta

demokratična!) oblastjo Lužiški Srbi, ki od časov propada države polabskih Slovanov še niso bili svobodni — torej so doživljali podobno usodo, do časa izpred petdesetih let, kot Slovenci: žditi celo tisočletje v črni sužnosti in odvisnosti! So pa Lužiški Srbi (jezikovno sorodni Čehom in Poljakom) slovenski narodni, ki je še manjši kot slovenski.

Pozor pred električno železnico v Ljubljani! Dne 27. novembra t. l. je stal na Zaloški cesti pred deželno bolnico enovprežen voz posestnika Lovrenca Skofca iz Plovka 16, občina Predoslje pri Kranju. Držanje električnega voza je splašilo konja in Marjeta, žena Skofceva je padla na progo pred drveče vozilo, ki jo je potem rinilo nekaj metrov po tiru. K sreči je voznik voz takoj zavrl in elektriko izklopil. Malo je upanja, da bi Marjeta Skofceva okrevala. Zdaj leži v bolnici s hudimi ranami in razbito lobanjo. — Gorenjski kmetje, pazite torej na živino, ako se mudite v Ljubljani. Nesreče je namreč kriv Lovrenc Skofc, ker ni dovolj trdno držal uzde in pazil na konja.

Južnoafriški Buri še vedno burijo svetovno javnost. Menda so Angleži spoznali, da so njihovi vojniki neuporabni, ker vedno le beže. Poslati nameravajo na jug Afrike nove, bolj izvežbane bataljone.

V Atenah so bili v preteklih dneh hudi izgredi proti vpeljavi novogrščine v cerkveno bogoslužje. Ubitih je bilo 7 oseb, hudo ranjenih 30 oseb, neštivilni pa so luže ranjeni.

Hrvatski ban pojde za cesarskega namestnika v Bosni, novi ban v Zagrebu pa bo grof Pejačević.

Akciji za ustanovitev univerze v Ljubljani so se pridružile v teku poslednjega tedna še naslednje gorenjske občine:

Kranj, Bled, Domžale, Ježica, Senčur pri Kranju, Zgor. nji Tuhinj, Hruševka pri Kamniku, Lesce, Smartin pod Smarno goro, Spitalič, Trzin, Vodice, Sv. Ana, Dob, Sv. K. Prevoje, Rova, Jesenice, Zg. Siska, Križi pri Trzinu, L. hoviče, Lancovo, Predoslje, Trata pri Skofji Loki, Voglji, Naklo in Preddvor.

Zgodovinska Gorenjska je segala torej do praga Ljubljane, vključno zgorjno Sisko in Ježico — po sili novih upravnih delitev pa konča sedaj že na Meji pri Jepri, ka-li? C. Z.

Denarstvo na Slovenskem

Numizmatično društvo Gorenjske je pod pokroviteljstvom Gorenjske kreditne banke v petek, 3. decembra, v Kranju v galeriji Prešernove hiše odprlo razstavo Denarstvo na Slovenskem s posebnim poudarkom za področje Gorenjske.

Razstava obsega: srednjeveški novc na Slovenskem, slovenske medalje in plakete, zasilni denar gorenjskih fužinarjev, zbirka kovanega denarja bivše in sedanje Jugoslavije in slovenski partizanski papirnati denar.

Seveda vsega gradiva s tega področja ni bilo mogoče prikazati, ker mnogo tega ni

dosegljivo, saj so nekateri kosi v inozemstvu. Po drugi strani pa ta tematika doslej še ni bila sistematsko obdelana. Zato je razstava le skromen poskus prikazati obiskovalcu tudi to plat gospodarskega življenja naših prednikov od srednjega veka pa do danes.

Numizmatično društvo, ki je bilo ustanovljeno konec letošnjega junija, želi s to razstavo zbuditi zanimanje za numizmatiko posebno med mladino in namerava v prihodnosti pripraviti še druge podobne razstave.

Zanimiva razstava bo odprta do 10. decembra.

Razstavo Denarstvo na Slovenskem je odprl predsednik numizmatičnega društva za Gorenjsko Simon Ješe. — Foto: F. Peran

68 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR,
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

VSEBINA BURCKHARDTOVEGA POROČILA
NI BILA OBJAVLJENA

in je nisem mogel zaslediti ne v slovenski izdaji Churchillove Druge svetovne vojne, v kateri ni niti besedice o tem Burckhardtovem srečanju s Hitlerjem, pa tudi ničesar o Angliji kot predsednici trojnega komiteja Društva narodov za Gdansk. Izvleček (vsega skupaj nekaj nedokumentiranih stavkov, ki sem jih že uporabil) navaja Leithöuser v svojem delu »Diplomatie auf schiefer Bahn«, v kateri v zvezi srečanjem med Burckhardtom in Hitlerjem poudarja predvsem Hitlerjevo mnenje, češ da je 'kljub začudenju vzbujajoči nesramnosti Poljske še vedno možna pametna rešitev, če bo Poljska pustila pri miru Gdansk in prenehala šikanirati nemško manjšino na Poljskem' (že cit. Leith. delo, str. 292). Toda tudi Leithöuser iz otipljivih razlogov zamolči, o čem sta med 13. in 18. septembrom pisala o Burckhardtovi misiji francoski in angleški tisk, čeprav je vse to ohranjeno v publikaciji »Archiv der Gegenwart« na straneh 4176 in 4177:

»Vsebina (Burckhardtovega) poročila ni bila objavljena. Dala je povod poročilom angleškega in francoskega tiska o morebitnih mirovnihih načrtih, zlasti

O NAČRTU ZA NOVO KONFERENCO STIRIH SIL MED VELIKO BRITANIJO, FRANCIJO, NEMČIJO IN ITALIJO

Okoliščina, da je ameriški delegat na konferenci medparlamentarne unije v Oslu Fish po obisku Nemčije predlagal sklicanje četverne konference (omenjenih) štirih sil, je dala novo netivo omenjenim novincem v angleškem in britanskem tisku.

Agencija Reuter je na to pisanje 'uradno' reagirala in 17. avgusta sporočila, da 'britanskim uradnim krogom uradno ni ničesar znanega o kakih mirovnihih načrtih ali o kakih četverni konferenci'.

»TE GOVORICE SO SKORO PRAV GOTOVO NOVA SAHOVSKA POTEZA V TAKO IMENOVANI ŽIVČNI VOJNI. LAHKO PA BI JIH RAZSIRILE TUDI SILE OSI Z NAMENOM, DA BI VZBUDILI V POLJSKIH KROGHIH SUMNICE NJA V RESNICNE BRITANSKE NAMERE.«

Zakaj ta stavek, ko pa je bilo sporočeno že po Burckhardtovem srečanju s Hitlerjem, da je Burckhardt o svoji misiji poslal sporočilo poljski vladi. Agenciji Reuter bi ne bilo treba postavljati takih domnev, če so britanski 'uradni krogi' ineli res čisto vest, še manj pa ji zagotavljati, da bi bila Poljska vlada prva, ki bi jo bilo treba, če bi do take konference zares prišlo, povabiti.

Morda poljske vlade niso povabili in zares pripravljali nov München? Leta 1938 omenjene velesile brez CSR in Sovjetske zveze, zdaj pa brez Poljske in Sovjetske zveze?

Ne, kaj takega Anglija ni smela več tvegati. Morda bi, ko bi na tako konferenco pristala Poljska in imela enakopravno stališče, na Sovjetsko zvezo pa bi v tem primeru lahko zopet pozabili.

»Na vprašanje, če je taka konferenca sploh zaželena, ne bo odločala Velika Britanija (AdG 4177).«

Tako vzdušje — vzdušje povzročeno s temi novicami — je vladalo 18. avgusta 1919 tudi v Moskvi.

Je prav to vzdušje nagnilo tehtnico v Hitlerjevo korist? Morda, saj piše Churchill, ne da bi z besedo omenil vzdušje, povzročeno s tajinstvenim in le angleški vladi popolnoma znanim Burckhardtovim namenom in poslanstvom pri Hitlerju v zvezi z rešitvijo vprašanja Gdanska? Poudarimo še enkrat: Burckhardtovo poročilo ni bilo objavljeno ne takrat, ne po drugi svetovni

vojni. Churchill ga kljub pomembnosti ne omenja, čeprav bi ga moral, še preden je zapisal, da 'so Molotov in njegovi uradniki... zelo spretno hodili po dvojnem tiru' (slov. izd. str. 182) in da je Stalin 19. avgusta zvečer 'obvestil politbiro o svojem namenu, da podpiše pogodbo z Nemčijo' (str. 183). Tudi tu se Churchill izraža nejasno, ker je bila ta dan sklenjena samo trgovinska pogodba med Nemčijo in Sovjetsko zvezo, o čemer je bilo 20. avgusta 1939 objavljeno tudi uradno poročilo (AdG 4179 C), o pogajanjih med vojaškimi odposlanstvi Anglije, Francije in Sovjetske zveze pa je 19. avgusta 1939 svetovna javnost zvedela samo naslednje:

»O napredku pogovorov vojaških misij treh sil v Moskvi ni bilo objavljeno nobeno uradno poročilo (AdG 4178 D).«

Pač pa je dne 19. avgusta poljski tisk razširil vesti, da je na teh pogovorih v Moskvi 'prišlo do različnih pogledov in mnenj zaradi zahteve Sovjetske zveze, da bi jo Anglija in Francija vojaško podprli v primeru vojne na Daljnem Vzhodu', kar pa je agencija Tass zanikala in podčrtala, da se 'različnost pogledov in mnenj nanaša popolnoma na druga vprašanja in nima nič opraviti z Daljnim vzhodom'.

O DIPLOMATSKEM ZAKULISJU MED NEMČIJO IN ZAHODNIMA VELESILAMA

v tistem času svet ni veliko vedel. Nekaj tega nam je ohranil Weizsäcker v svojih 'Spominih'. Sredi avgusta 1939 je imel več tajnih pogovorov s poslanikom Anglije in Francije, s katerimi bi 'rad preprečil drugo svetovno vojno', pod čemer je razumel 'osamitev Poljske'. Z naštevanjem različnih 'argumentov' je poslanikom skušal dopovedati, da se 'ne izplača zaradi Poljske izpostavljanje na kocko eksistence lastnih držav', kakor je rekel francoskemu poslaniku Coulondru. Na podoben način je 'svaril' tudi britanskega poslanika Hendersona in dejal, da 'nemška vlada noče in ne more verjeti, da bi se Anglija v sedanjih okoliščinah zaradi neumnosti, ki jih počne Poljska, pustila zaplesti v vojno z Nemčijo'.

Tako Coulondru kakor Henderson sta iz Weizsäckerjevih besed lahko spoznala resnost položaja, na katerem so opozarjali poleg nacističnega hrupa v Gdansk, ki sta ga raznetila Goebbels in Hitler, tudi sami v sami Nemčiji: oster ton nemškega tiska in v diplomatskih krogih dobro znan vzrok odzveni nürnberškega kongresa NSDAP, ki je 'bil s strani nemške propagande napovedan kot 'kongres miru'. (Leith. že cit. str. 294)

Dne 18. avgusta 1938 je britanski poslanik Henderson telefoniral iz Berlina v London Chamberlanu in poročil stari predlog, naj bi Chamberlain vzel zavezo, da bo posrednik 'med Nemčijo in Poljsko'. V tem času naj bi Hitlerju pisal 'zasebno pismo', ki je cit. str. 294). Tudi to je smrdelo po mešanici 'novega Münchna' in upravičevalo sovjetski sum, da 'zahodni sili zavlačujeta pogajanja v Moskvi in sklenitev trojnega obrambnega pakti proti nacistični napadalnosti zato, da bi se odločili na pogajanja v stilu Münchna s Hitlerjem' oziroma, da bi 'zavlačevanjem pogajanj izmutili Sovjetski zvezi in na ta način privabili nemčijo in svetovno javnost na nujnost takih pogajanj z Nemčijo', o čemer je, kot sem že omenil, pisal zahodni tisk, obenem pa že mesece prej 'stolpce' o nepomirljivem sovrastvu med Hitlerjem in Stalinom, med Berlinom in Moskvo, o nespravljivosti boljševisma z nacizmom in 'pobesno' z očitnim namenom, da bi prišlo do vojnega spopada med nacistično Nemčijo in boljševisko Sovjetsko zvezo, ki bi na tak način zares 'šla po kostanj v žerjavico', o čemer je bilo govorjeno že na XVIII. kongresu VKP/b.

Mimo tega so se zahodni diplomatje, zlasti britanski, prizadevali za 'uresničitev onega izmed dveh načel Chamberlainove politike', ki je jeseni 1938 pripeljalo do izdajstva nad Češkoslovaško, tudi po drugih kanalih, zlasti

PO KANALIH ITALIJANSKE DIPLOMACIJE

Italija naj bi pripravila Nemčijo do pogajanj s Poljsko — to se pravi: z Zahodom. Pri tem so se posluževali svojih diplomatov v Rimu, pa tudi direktno italijanskih v Londonu in Parizu ter v Berlinu, kjer je v tej smeri deloval italijanski poslanik Attolico z 'opozarjanjem, da se je Hitler odločil za vojno', v katero bo v skladu z 'jeklomnim paktom' potegnil tudi Italijo, ki za vojno v tem času še ni bila pripravljena.

Iz Cianovega Dnevnika lahko zvedemo, da so julija Nemci svoje napadalne namene proti Poljski zanikali. Takrat je bil Ribbentrop sicer zavzel 'negativno stališče do sklicanja mednarodne konference', s pripombo, da bo 'govoril o tem tudi s Führerjem' (Ciano, str. 82, 26. julija), a je lahko že naslednji dan 'pomiril' Attolica z izjavo 'o odločni nemški pripravljenosti, da za dalj časa odložijo vojno' (Ciano, str. 82, 27. julija). Toda Attolico temu ni verjel, kar je izrazil tudi v svojem poročilu o sestanku z Ribbentropom. Ciano je takrat še vedno verjel Ribbentropu bolj kakor Attolicovemu strahu.

»Attolico se boji lastne sence«. Tako je Ciano zapisal v dnevnik 28. julija. »Morda je v sporazumu s kakim uradnikom nemškega zunanega ministrstva hotel rešiti domovino, ki sploh ni v nevarnosti. Skoda, ker nam je ta ambasador napravil veliko uslugo. Dovolil je, da ga na napadno pot odpelje strah pred vojno. Med drugim se da to razložiti tudi s tem, ker je (Attolico) zelo bogat človek«, je zapisal Ciano. Takrat bi moralo priti, kakor že vemo, do sestanka med Mussolinijem in Hitlerjem na Brennerju, a je ta sestanek odložil Hitler sam.

Toda Attolico je še vedno svaril in trkal na Cianova vrata, naj se Mussolini sestane s Hitlerjem, ki bi ga bilo treba pregovoriti k pristanku na 'mednarodno konferenco'.

»Attolico se vrača na svojo priljubljeno temo o sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem in se pri tem še vedno sklicuje na NA PRIVIDE O HITLERJEVEM NASILNEM VPADU (na Poljsko), ki je določen za 15. avgusta... Ali je ta AMBASADOR POPOLNOMA IZGUBIL GLAVO ALI PA VIDI IN VE NEKAJ, O ČEMER MI NIMAMO NITI POJMA.« (Ciano, 2. av. str. 84)

Dan po tem Cianovem zapisu je o 'nevarnosti skorajšnje krize' poročal Ciano tudi Massimo Magistrati.

»Odvrača nas od namere, da bi zahtevali od Nemčije točne podatke o njihovih načrtih... Novi vojaški ataše (v Nemčiji) pa poroča medtem O VELIKEM ZBRANJENEM NEMSKIH CET IN O VOJASKIH PIREMIJIH NA POLJSKI MEJI...« (Ciano 3. avg. str. 84)

»Attolico nas še dalje zasipa s svojim alarmnim bombardiranjem.«

Tu se je Ciano odločil, da se sestane z Ribbentropom. Tako je prišlo že do znanega sestanka med njim in nemškim zunanjim ministrom. Pred tem sestankom je Mussolini menil, da bi bilo 'zelo važno dokazati Nemcem s podatki v rokah, da bi bila v sedanjem trenutku največja neumnost izzvati vojno', in mislil še vedno na možnost 'mednarodne konference'. (Ciano, 9. avg. str. 85)

Toda že v Salzburgu se je Ciano lahko prepričal sam, da je NEMSKA VOLJA DO VOJNE NEOMAJNA. Postalo mu je celo jasno, kako 'malo cenijo Nemci' Italijane. Postalo mu je 'jasno, da se tu ne da nič narediti'. Hitler se je 'odločil za vojno in bo udaril'.

»Na koncu koncev jasno čutim, koliko pomembni Nemcem zveza z Italijani. Pomeni samo toliko, koliko bomo lahko pritegnili na sebe sovražnikovih sil ali pa jih odtegnili z njihovih meja... Vedo, da bodo oni odločali o vojni in ne mi. Za konec vojne nam obljublajo miloščino.

... V vsakem primeru, glede na nemški odnos, mislim, da IMAMO SVOBODNE ROKE in predlagam (Mussoliniju), da potemtakem delamo in izjavimo, da NE BOMO SODELOVALI V VOJNI, katere nismo hoteli, niti je izzvali.«

Dunajske Nepozabne melodije v Celovcu

Dunajska drsalna revija bo spet, tokrat že trinajstič gostovala v celovski mestni hali. Organizatorji so na nedavni tiskovni konferenci povedali, da so tako kot vsako leto zainteresirani tudi za obisk iz Slovenije. Zato bodo med gostovanjem revije, to je od 3. do 13. februarja, še posebej dobro skrbeli za prevoznost cest od Celovca do naše meje.

Letošnji program drsalne revije nosi naslov Nepozabne

melodije. To je splet moderne in klasične ter operetne glasbe. Ob zvokih Cajkovskega, Hačaturjana, Strausovih melodij in seveda moderne glasbe bo plesalo na ledu 21 solistov in 38 članov baleta. Prvič drsa v reviji tudi pri nas znana najboljša češka drsalna Hana Maškova, evropska prvakinja v umetnostnem drsanju leta 1967. Tudi znana Milena, ena najboljših drsalnic, ki slovi po svojem igralnem talentu, na-

stopa v reviji. Med solisti so tudi Marian Filo, znani češki drsalec, Ronnie McKenzie, Manja Boumans, belgijska drsalnica in drugi. Ne manjka tudi komikov, med najbolj smešnimi pa omenjamo nastop čeških telovadcev.

Dunajska drsalna revija ima tokrat popolnoma novo umetniško vodstvo. Kot zagotavljajo organizatorji in kolikor smo lahko tudi videli po kratkem filmu, ki so ga posneli na premieri, je revija obdržala svoj šarm. Tudi tokrat niso štedili pri opremljenosti revije, saj so za kostume in ostalo opremo porabili 4 milijone šilingov. Krojači so pol leta šivali okoli 600 kostimov, za katere so porabili okoli 10.000 metrov blaga. Samo za kostim plesalke, ki nastopa v zaključnem delu pri tradicionalnem dunajskem valčku, so porabili 56 metrov blaga. Poskrbeli so tudi za kar najboljše svetlobne in barvne učinke. Ledena ploskev jeobarvana s posebnim lakom, ki se pod svetlobo spreminja. Skratka, veliko novega in kot piše na lepakih, ki so jih natisnili organizatorji tudi v slovenskem jeziku, po starih cenah vstopnic.

L. M.

Zdravstveni turizem v Golfu

Ze nekaj let je v svetu poznan tudi tako imenovani zdravstveni turizem. Ljudje utrujeni od vsakodnevnih naporov v poklicu in podobno (ter seveda tisti z debelejšo denarnico) si privoščijo zdravstveni dopust.

Tovrstno zdravljenje je na Bledu včasih že bilo. Od takrat je znana tudi tako imenovana Rikljevova rekreacijska pot, ki jo je letos turistično društvo Bled obnovilo in uredilo. »Fitness promenado«. Hkrati pa so se za zdravstveni turizem odločili tudi v Golf hotelu. Povezali so se z

neko nemško agencijo, ki se bavi samo s tovrstnim turizmom. Izdali so poseben prospekt in gostje so začeli prihajati. Tako imajo zdaj v Golfu redno okrog 30 takšnih gostov, zanimanje pa še narašča.

Za zdravljenje je predpisana tudi posebna kura, ki traja od 21 do 28 dni. V hotelu nudijo gostom običajne penzijske usluge, kopanje, savno in tri obvezne zdravniške preglede. Vsi gostje pa uporabljajo tudi imenovano »Fitness promenado«.

Zivljenje in delo na hribovskih kmetijah (22)

S krajcem je fanta pojedla

Ko so pri nas dogradili novo hišo, so delavci za likov v hiši priredili tudi ples. Bilo je to nekaj let po prvi vojni, ko so se nekateri nedavno prej vrnili iz vojnega ujetništva. Vsega se le medlo spominjam, zelo pa mi je ostal v spominu neki vojaški ples. Pravili so, da je to »slovenska zvezda«. Deset močnih moških se je v krogu prijel za roke, nato so nekaj časa vsi skupaj čedalje hitreje hodili v krogu, naenkrat pa je vsak drugi plesalec odskočil in teh pet se je hkrati poleglo, da so imeli sredi te zvezde vsi čevlje skupaj. Naslonjeni so bili samo na pete, na katerih so se vrteli. Ostalih pet je hodilo v krogu in so one spodaj močno držali za navzgor iztegnjene roke. Tako so to zvezdo poganjali okrog, da je izgledala kot vrtiljak.

Ko se je zvezda najhitreje vrtela, so vsi hkrati planili pokonci in potem spet nekaj časa vsi hodili v krogu. Nato so vloge zamenjali: poleglo so tisti, ki so prej poganjali. Mogoče se vsega tega ne bi bila zapomnila, toda strah me je bilo, ko so tako kričali in kresali s podkovanimi čevlji ob kamnita tla, da so se kar iskre delale. Nikoli pozneje nisem videla in ne slišala o takem plesu.

Ko so delavci na hišo dvignali »rušče«, so kričali: »Gottin! — govenija — go — šunk!« To je bilo tako povele, da so vsi hkrati dvignili šperovce. Po prvi vojni je bilo to od okoli slišati veliko tujih besedi, ki so jih pri-

nesli vojaki iz vojske po tujih krajih.

GOSTOLJUBJE — Včasih je bila to lepa navada, da smo vsakemu, ki nas je obiskal ali prišel po opravkih, prinesli na mizo hleb kruha z velikim krušnim nožem in vsaj pol litra mošta pa kozarec zraven. Matj je rekla: »Kruha odrežite in mošta nalijte!« Včasih je kdo rekel: »Saj bi ne bilo treba!«, največkrat pa so dejali »Kruha se ni za branit.« Važno je bilo, da je bil hlebec načet. Pravili so, da je nekoč neka gospodinja prinesla na mizo cel hlebec. Gost jo je vprašal, kje naj ga načne, gospodinja pa je rekla, da kjer ga hoče. Gost pa je hlebec stis-

nil pod suknjo in rekel: »Če je pa tako, ga bom pa načel kar doma.« In je šel s hlebom skozi vrata. Od takrat, so pravili, vsaka gospodinja prej odreže krajec stran.

Kruh smo dali odrezati tudi, če je bila polna hiša mladih ljudi na domači zabavi. Tako je hleb romal iz rok v roke, dokler ga je bilo kaj. Zadnji je pojedel krajec, da je tekel kot zajec. Tako je krožil okrog tudi liter z moštom. Seveda je bila vsa taka postrežba brezplačna. Ko so odhajali, so se zahvalili: »Pa bohlonaj za malico!«

Mladji smo vselej pazili, kako smo odrezali kruh. Ni bilo namreč vseeno, ali si ga odrezal na koncu hleba ali v sredini. Če je kako dekle odrezalo šnitko na koncu, da je imela krajček, so rekli, da bo fanta pojedla in bo potem dobila vdovca za moža. Zato je vsaka raje odrezala vdovca na sredji hleba, da bi potem dobila fanta. Enako je seveda veljalo za fante, ki so raje pojedli vdovo, da bi dobili za ženo dekle. Če je kdo jedel z velikim apetitom, so rekli, da je, kot bi Jude v pekel metal.

Med obema vojnama smo postregli tudi turistom (letoviščarjem). Takrat so seveda morali še pripočiti iz Gorenje vasi ali iz Poljan. Prišli so na kislo mleko in domač

kruh. Ne spominjam se, da bi bil kdo zahteval alkoholno pijačo. Mati je imela vsak dan pripravljeno vrsto skledic (šalic) z mlekom. S slastjo so ga pojedli, se malo odpočili, plačali in odšli naprej. Takih ljudi smo bili vselej veseli. Bili so tudi zgovorni in so se zanimali za naše življenje. Nekoč je neki gospod dejal: »Ko pridete sem gor, potem pa ostanete kar tukaj, kajne?« Niso mogli verjeti, da od tam hodijo že 6-letni otroci vsak dan v Poljane v šolo. Tako smo sklenili, da so meščani prav take nerode, ko pridejo na deželo, kot so kmetje, če so šli v mesto; drug drugemu se posmehujejo. Seveda so danes te razlike manjše.

MODA VČASIH IN DANES — Oblečeni smo bili včasih zelo preprosto. Lepše obleke so bile samo za v cerkev in za v mesto. Za nedeljo popoldne smo dekleta nosile le bolj kambrikaste obleke in predpasnike. Ko smo imele kaj novega za delavnik, smo to najprej ponosile nekaj časa v nedeljah popoldne. Tudi za fante ni bilo sramotno, če so imeli v nedeljo kaj hlasto obleko, ki so jo pozneje nosili v delavnikih. Cajh, rjav ali siv, je bilo edino blago za moške delovne obleke. Nosili so le dolge hlače, v hladnih dneh tudi s klotom podložen lajbe (telov-

nik) in prušat (suknjič). Srajce so nosili bele, drobno progaste, ki so se — lepo oprane — lepo bleščale v soncu. Podobne srajce so imeli tudi za nedeljo, le iz boljšega blaga. Če bi bil včasih kdo oblekel tako pisano srajco, kot jih imajo danes, in pa živo rdeče nogavice, bi ga bili brez dvoma obsodili za norišnico. Moja, da so ob delavnikih začeli delati brez srajc, se je pojavila po prvi vojni, vendar od kraja le pri najbolj pogumnih, saj je bilo to prepovedano od duhovnikov. Pred zadnjo vojno so tod pri nas ob košnji že skoraj vsi delali brez srajc, tako kot danes. Včasih so morali biti pri srajci dolgi rokavi, ki so jih poleti zavihali nad komolecem v svitek; tudi ovratnik je moral biti, čeprav so nosili vse od peto.

Marija Frlic
(Prihodnjič naprej)

**GORENJSKI
KRAJI
IN LJUDJE**

Ljubezni je imela dovolj

Marija je ležala poleg mene v bolnici. Drobna, krhka mlada mati je venomer nežno ljubkovala svojo punčko Darjo. Vsako jutro se je prva zazrla v vrata in smehljuje pričakovala bolniško sestro, ki je prišla dojenčke.

Bila sem prepričana, da je Darja njena prvorojenka. In nekega dne, tedaj, ko so njeno Darjo odnesli v poseben prostor k počitku, sva se začeli pogovarjati. Odkritosrčno in preprosto mi je pripovedovala o svojem življenju.

»Pet otrok, fantov, že imam in Darje sem zelo vesela še posebej zato, ker je deklica. Moji mali, nagajivi in poredni fantiči so mi doma trdno zabičali, da se brez sestrice ne smem vrniti. Tudi oni jo nestrno pričakujejo.«

»Pa vendar, šest otrok imate, ali težko živite?«
»Težko, težko, a se imamo radi in si pomagamo. Ne moti me, da imam doma kar mali vrtec, ponosna sem nanje in zadovoljna z njimi. Sama sem se pred dvema letoma zaposlila, možu sprva ni bilo všeč, kajti doma imamo tudi majhno kmetijo. A pozneje se je navadil, še posebno tedaj, ko sem prinesla nekaj denarja k hiši. Na otroke paziva izmenično. Vesela sem, da bodo zdaj povišali tudi otroški dodatek in morda tudi mojo plačo v podjetju.«

»Kako kupujete svojim otrokom obleko, toplo zimsko obutev ali smuč? Ob šestih otrocih se mi zdi skoraj nemogoče.«

»O, saj gre, saj gre. Malo potrpiamo, pomagamo pri sosedih, malo prihranimo. Sin med počitnicami vedno dela in pomaga na polju pri sosedih in za prihranjeni denar si je letos kupil smuč. Niso najboljše, a ko bi le vedeli, kako zelo jih je bil vesel.«

Marija je bila zadnji dan v bolnici. Nemirno je hodila po sobi in gledala skozi okno. Pričakovala je svojega moža, da bi njeno Darjo in njo odpeljal domov, k sinovom, ki že tako težko pričakujejo svojo sestrico. Ob vratih pa je ležala na nosilih mlada ženska, da bi zasedla Marijino posteljo. Ta si ni želela otroka, odpraviti ga je hotela. Dejala je, da enega otroka že ima, drugega noče, ker nima stanovanja...

Ko se je Marija poslovila, sem še dolgo strmela v vrata, ki so se za njo zaprla. V mislih sem ji zaželela zdravja, saj ljubezni za njenih šest otrok je imela dovolj...

S. m.

ZIMSKA NOČ V ŠKOFJI LOKI

SKOFJA LOKA PONOCI. KAKSNA JE? NIČ POSEBNEGA, BI DEJAL MARSIKATERI ŠKOFJELOCAN ALI TISTI, KI MESTO POZNA. NA PRVI POGLED BO TO RES KAR DRŽALO. ALI PA TUDI NE? O TEM BO GOVORILA NASLEDNJA REPORTAŽA.

Mrzel zimski večer je bil, ko sem se odločil za akcijo. Kmalu po osmi uri sem začel s svojimi sprehodi po mestu. Takrat namreč odpeljejo avtobusi v vse smeri in Škofja Loka se kar naenkrat izprazni. Po Mestnem trgu se sprehajajo le še posamezniki. Ostali so ob osmih odšli v kino ali pa se zatekli v enega škofjeloških lokalov. Ob kiosku na avtobusni postaji kljub mrazu skoro uro vztrajata in se pogovarjata fant in dekle. Malo pred deseto uro atmosfera v lokalih že začne narasčati. Nekateri so zaradi maliganov že rahlo omotični in ne morejo se več upirati privlačni sili matere zemlje. Kmalu pridejo na vrsto še folklorni izrazi. J...ti, p... so, da veš! je bilo kar lahko slišati. Kmalu po deseti uri, ko so iz Škofje Loke odpeljali avtobusi še zadnje mlavec domov, sem se napona postajo milice.

PRIJAZEN SPREJEM PRI MILIČNIKIH

Sprejel me je komandir postaje milice v Škofji Loki Andrej Bolčina. »Kaj naj rečem o Škofji Loki?« Je dejal. »Sam se zelo dobro počutim tu. Težave pa seveda imamo. V okviru možnosti jih tudi rešujemo. Kako so občani zadovoljni, ne vem. Pri takem delu je težko ustreči vsem. Problemi seveda še rastejo s razvojem kraja in dinamičnejšim načinom življenja. Zelo hitro narašča število prometnih nesreč. Lani smo jih imeli v celem letu 460, letos pa doslej 420. Tudi število samomorov je zelo visoko. Lani je bilo v občini sedemnajst samomorilcev, letos pa doslej štirinajst.«

PO ŠKOFJELOŠKIH LOKALIH

Pogovor smo za nekaj časa prekinili. »Moramo pohiteti, la bomo videli še življenje po loških lokalih,« sta dejala komandir postaje Andrej Bolčina in miličnik Franc Vučko. Sedli smo v »minija« in odbrzeli proti Trati. Prva zastojna je bila že zaprta in druga na Trati tudi. Vendar so se na Trati prav kmalu odprla vrata in vstopili smo. Za točilno mizo so bili zbrani v glavnem starejši ljudje, le dva mladeniča sta igrala na avtomatu. Zaveljali smo se naprej do Refeč. Ura je že zakoračila krepko čez enajsto, gostilna ob cesti v Reto

čaj pa je bila še vedno polna. V omenjeni krčmi so sedeli v glavnem mlajši ljudje. Nismo se dolgo zadrževali. Čakali so naš še lokali v mestu. Malo pred polnočjo so bili: restavracija Turist, Loški hram in Nama že zaprti. Ustavili smo se šele pred restavracijo Krona. Pot nas je vodila naprej k Miholu. Lokal je bil še na stečaj odprt, razpoloženje v njem na višku, taka bi bila kratka oznaka. Miličnika sta že morala preslišati prve zle besede, ki so jima jih namenili že rahlo »okajeni« gostje. Z lepo besedo sta takoj vse pomirila. »Tega sva že navajena,« sta dejala. Obisk škofjeloških lokalov se je končal v restavraciji Krona. Okrog polnoči so bila vrata sicer že zaklenjena, v restavraciji pa je bilo seveda še dovolj gostov. Naj omenim, da so nekateri krokarji ostali v Kroni vsaj do treh. Tu smo tudi končali z obiski lokalov in se napotili nazaj na postajo milice.

VLOM V NAMO

»Pred nekaj dnevi je bilo,« je začel pripovedovati miličnik Franc Vučko, ki to službo opravlja v Škofji Loki že deset let. »Na službeni dolžnosti sem bil od enajste ure zvečer do pete ure zjutraj. Noč je bila dokaj mirna. Vsega skupaj sem srečal v mestu tri ali štiri ljudi. Okrog druge ure ponoči sem od dežurnega prejel obvestilo, da je bilo vlomljeno v Namo. Ko sem prišel tja, mi je snažilka takoj odklenila glavni vhod. Na hitro sem si ogledal prizorišče kraja in alarmiral ostale. Ko so prišli komandir postaje in dva miličnika, smo odšli po mestu in preiskali vse 'gase'. Po opisu snažilke smo zbudili par ljudi. Komisija je delala na kraju samem. Ugotovili smo, da je vlomilec izkoristil nenazliivost čuvaja. Z dvema izvitačema je potem pristil snažilko, da je odprla vrata.«

POGOSTE INTERVENCIJE NA DOMU

In kako je s kaznivimi dejanji po posameznih krajih v občini? sem vprašal komandirja postaje Andreja Bolčina.

»Porast kaznivih dejanj je v zadnjih dveh letih opazil zlasti v železnikih. Tu gre predvsem za kršitve javnega

reda in miru. Lahko rečem, da je v Zireh že precej časa število kršitev javnega reda in miru iz leto v leto enako, v Škofji Loki pa to število celo upada. Zanimivo je, da imamo vse pogostejše intervencije na domu zaradi sporov v družini. To kaže, da nam ljudje zaupajo. Seveda nimamo malo težav. Zlasti bodo nastale z večanjem zimsko športnega središča na Starem vrhu. Treba bo urejati promet, parkiranje, skrbeti za varnost na smučišču in ne nazadnje za premoženjsko varnost. To bo velika obremenitev ob istem številu miličnikov.«

Imate morda v Škofji Loki težave s prostitucijo?

»Ne, teh težav pa tu ni. Kar je, gre drugam. Mesto je premajhno, tujcev pa za zdaj tudi ni.«

NOCNI IZLET PO MESTU

Noč se je začela prevečati v drugo polovico. Poslovil sem se od prijaznih sobesednikov in se z miličnikom Amidičem odpeljal na ogled po mestu. Najprej je bila na vrsti Trata. Po preizkusu, če so vrata trgovin in drugih lokalov zaklenjena, sva se napotila na železniško postajo.

V čakalnici je bila tema. Ko je posvetila luč, je bilo na klopih videti štiri zaspane obraze. Trije vojaki so čakali rekrute, ki so se kasneje pripeljali z vlakom. V mestu je bil najprej na vrsti ogled nekakšnega senika — pribelžališča klatežev. Deli obleke in posteljnine — celo vojaški plašč je nekdo pozabil na senu — so zgovoren dokaz, da marsikomu pomeni seno za kako noč posteljo. Pred restavracijo Krona sva zatem z lahkoto odprla spačka z mariborsko registrsko tablico. Možak je menda že prej telefoniral na postajo milice, da je izgubil ključ. Seveda pa bi se bil lahko vsaj toliko potrudil, da bi bil vse, kar je bilo vrednega, nesel v svojo sobo. Kazalo je, da morebiten tat ne bi bil ostal praznih rok. »Veliko avtomobilov najdemo odklenjenih,« mi je povedal Dušan. »Nekateri tudi po večkrat. In ne le to. Tudi trgovine in drugi obrati se pogosto najdejo odklenjeni.«

Ob kiosku na avtobusni postaji sva našla nezaklenjeno kolo in še pony ekspres. »Kot nalašč za krajo, če že ne ukradeno,« je dejal miličnik Dušan. »Naši ljudje so pa res pozabljivi. Na vsake tri mesece oddajamo tudi po dvajset koles na urad za najdene predmete.« Le malo stran od avtobusne postaje je Nama. Ko sva se potikala po gradbišču, sva naletela tudi na čuvaja. Malo zaspal je bil možak, kajpak. No, saj ni čudno, tudi mene je takrat spanec že krepko zviljal.

Veliko sva prehodila. Ljudi in vozil ponoči skoraj ni bilo na cesti. Na postajo milice sva se vrnila, ko so prvi delavci že šli na »sihte«. »Mirna noč je bila,« je dejal dežurni miličnik na postaji Oton Lešnik. »Velikokrat je huje. Kar naprej zvonijo telefoni. Kako noč je treba tudi po večkrat posredovati.«

Tudi če je bila noč mirna, je bilo dovolj zanimivo. Zato sem se miličnikom Dušanu Amidiču in Otonu Lešniku najlepše zahvalil za prijaznost in jima zaželel še veliko sreče pri delu.

TUDI RESEVALCI BREZ DELA

V škofjeloškem zdravstvenem domu je omenjeno noč dežural dr. Tone Košir. »Le en obisk sem naredil, in to ob treh ponoči,« je dejal. »Kar mirno je bilo. Sicer pa je navadno pri nas najbolj miren dan terek. Nato pa se stopnjujejo klici za pomoč vsak dan do konca tedna. Veliko dela ima dežurni zdravnik tudi ob ponedeljkih do enajstih zvečer in ob nedeljah.«

Kako je bilo z reševalci? me je še zanimalo.

»Tudi ti niso imeli dela. Nobena se ni spomnila, da bi šla roditi,« se je za konec posalil dr. Tone Košir.

Spoznal sem, da je delo miličnikov in dežurnega osebja v zdravstvenem domu izredno pestro. In naporno tudi. Treba je kacti veliko potrpljenja.

J. Govekar

Nova obrestna mera za vse varčevalce Ljubljanske banke

OD 1. DECEMBRA 1971 VELJA V VSEH POSLOVNIH ENOTAH LJUBLJANSKE BANKE NOVA, VIŠJA OBRESTNA MERA:

DINARSKÉ VLOGE:

- navadne 7,5 %
- vezane nad 13 mesecev 9 %
- vezane nad 24 mesecev 10 %

DEVIZNE VLOGE IN DEVIZNI RAČUNI:

- navadni 7,5 % (5,5 % v devizah 2 % v dinarjih)
- vezani nad 13 mesecev 9 % (7,5 % v devizah 1,5 % v dinarjih)
- vezani nad 24 mesecev 10 % (7,5 % v devizah 2,5 % v dinarjih)

Ljubljanska banka daje višjo obrestno mero vsem starim varčevalcem in vsem tistim, ki bodo od 1. decembra 1971 vložili kakršenkoli znesek na hranilno vlogo ali devizni račun. Nova obrestna mera velja za vse vloge, ki niso namensko vezane na posojilo.

Ljubljanska banka

Pravi naslov za denarne zadeve

Slaba je tista država, v kateri morajo cigani delati. To je bilo včasih pravilo, izgovor ali zagovor vseh ciganov. Njihova nemirna kri jim ni dala miru. Na pomlad, ko se je otoplilo, jim je vzplapolala nomadska žilica in začelo se je letoletno potovanje. Opravljanje priložnostnih dejavnosti, kot je popravljanje dežnikov, brušenje nožev itd. S prosjačenjem in manjšimi deli so preživljali številne družine, za priboljšek ali v sil, pa so si sami vzeli, kar jim je prišlo prav. Prav zaradi samoohranitvenega nagona in nomadske sle se je v desetletjih in stoletjih v njih zakoreninilo tudi naslednje pravilo: kdor ne krade, ni cigan. Se danes, če vprašas starejšega cigana, če je kradel, ti v isti sapi odgovori: »Nisem, čeprav sem cigan. Kdor ne krade pa ni cigan.«

Roganje v brk bi rekli takšnemu odgovoru. Vendar kot pravijo socialni delavci, le ni vse tako. Kdor jih ne pozna, jih težko razume, ker največkrat tudi sami sebe ne razumejo.

»Včasih se mi zdi, kot da se pogovarjam z otroki. Petkrat, desetkrat jim dopovedujem neko stvar, nazadnje pa ugotovim, da je bil ves trud zaman. Če sta se dva skregala, jih je bilo naslednji dan ob 7. uri 15 ali 20 pred pisarno. Vsi so želeli razlagati majhen prepriček. Najtežje pri tem pa je, da ne znajo poslušati sogovornika. Poslušalo sami sebe in sledijo le svoji misli. Zato smo se pred dvema letoma znašli v takšnem položaju, da smo resno razmišljali, da bi na občini zaposlili osebnega ciganskega referenta — človeka, ki bi reševal samo tovrstne zadeve.« pravi načelnik za družbene službe pri radovljiški občinski skupščini Mišo Kozinc.

V radovljiški občini živi danes okrog 70 ciganov. Večina letih se je stalno naselila. Starejšim se je umirila burna nomadska kri in nimajo več želje po potovanjih, mlajši pa se počasi privajajo na drugačno življenje in na stalno mesto. Njihova naselja, če jih lahko tako imenujemo, so na Bledu, na Lancovem, v Radovljici in v Kamni gorici. Razdelili bi jih lahko v dve veliki skupini s skupnim poreklom. Ena so Rajhardi, druga pa Hudorovi. Tako eni kot drugi so se ustalili in se imajo za stalne občane občine Radovljica.

»Kot rečeno, smo imeli pred dvema letoma precejšnje težave. Izhajali smo s stališča, da smo toliko socialna družba, da se ne moremo teh nestalnih prebivalcev kar tebi nič meni nič znebiti. Tudi če bi jih skušali pregnati, ne bi bila to nikakršna rešitev. Njihov stoletni čut bi jih pripeljal spet nazaj. Edino kar bi lahko naredili, bi bilo, da bi to breme za nekaj časa prevalili na drugo občino. Zato smo se raje odločili za drugo pot. Sklenili smo, da jim uredimo takšne razmere, da bodo lahko postali stalni občani. Vendar tudi to ni bilo lahko. Naleteli smo namreč na dve zapreki. Stalna nastanitev pomeni redno šolanje otrok in kasneje redna zaposlitev in skrb za družino. Na začetku je bil to zanle nov svet. Zato smo naleteli na pripombe: Slaba občina, kjer morajo cigani delati. Pa ne le to.

Tudi občani jih niso sprejeli. Zal je med nekaterimi ljudmi še danes zakoreninjena misel, da so cigani nekakšno družbeno zlo. Zadnje čase je tega sicer že manj, vendar bo najbrž trajalo še nekaj časa, da jih bodo ljudje sprejeli medse.

Danes se največ ukvarja s to problematiko v radovljiški občini socialni delavec Jože Rebec, ki je vodja oddelka za družbene službe na občini.

Del naselja na Lancovem. — Foto: A. Zalar

CIGANI — TUDI OBČANI

»Zdaj že lahko rečem, da je pot, za katero smo se odločili, pravilna. Zakaj? Dokler smo tovrstno problematiko reševali manj zavzeto, smo naleteli na takšne primere. Čeprav so cigani zaradi drugačnega načina življenja odpornejši proti različnim boleznim kot drugi, vendarle tudi zbolijo. In ker niso zaposleni, je šlo njihovo zdravljenje na stroške občine. Ti izdatki so med letom dosegli tudi nekaj milijonov. — Kadar smo dokazali krivdo zaradi grabeža, smo v večini naleteli na to, da so kradle ženske. Postopek je bil zapor, mi pa smo morali zagotoviti preskrbo za majhne otroke. Tudi tovrstno rešništvo ni bilo poceni. Skratka, izdatki so bili kar precej, še več pa drugih težav.

Zato smo se s cigani v radovljiški občini dogovorili, da so prodali vagono, s katerimi so se lahko vsak hip selili iz kraja v kraj. Omogočili smo jim, da so si postavili barake, jim napeljali vodo in elektriko in to zdaj odplačujejo. Med njimi so namreč tudi borci, ki dobivajo borčevski dodatek, precej pa je tudi že zaposlenih. Ker so stalno nastanjeni, njihovi otroci obiskujejo šolo. Zavzeli smo se tudi, da jim po končanem šolanju pomagamo pri zaposlitvi. Tako smo uspeli dvoje: Prepričan sem, da bo med mladimi počasi prevladal čut za odgovornost in za družbene norme, s tem pa tudi ne bodo več redno breme družbe, ampak bodo sami skrbeli zase.«

Kakorkoli že, prav gotovo je to težka pot do socializacije, ki so še do nedavnega bili in niso bili občani. Ne gre namreč zgolj za stalno

mesto, gre za zavest skupine ljudi, ki ji nikdar niso bile prirojene tovrstne družbene norme in po drugi strani za zavest ljudi, ki že stoletja živijo po približno enakih normah.

Zanimalo me je, kako poteka ta preobrazba, zato sem obiskal naselje ciganov na Lancovem. V naselju, ki leži malo iz vasi, v gozdčku na robu jase, živijo zdaj v barakah pet družin. Ni še dolgo tega, ko so prodali vagono. Res, da naselje še ni najbolje urejeno in da nekateri čakajo, da jim bodo vse uredili drugi, res pa je tudi, da so že močno vidni znaki ustaljenosti.

23-letni Rudi Rajhard, ki živi z ženo Marjeto, hčerko Monjo in ženinimi starši v baraki na Lancovem, je že dve leti zaposlen v tovarni Plamen v Kropi. Pred odsluženjem vojaškega roka je delal štiri leta v Verigi Lesce. Sicer dokaj skromnim zaslužkom (zasluži 120 starih tisočakov na mesec), si je opremil in uredil stanovanje. V kuhinji imata z ženo navadni in kombinirani električni in plinski štedilnik in tudi televizor. Pred dvema mesecema pa je kupil tudi rabljen avto.

»V Plamenu delam pri stroju. Ko sem se poročil, je bila žena tukaj z vozom. Njeni starši so včasih precej potovali. Potem pa smo se odločili, da si uredimo stalno stanovanje. Sedaj sem zelo zadovoljen. Vsak mesec dobim plačo, socialno oziroma zdravstveno smo zavarovani. Skratka, počutimo se bolj varno. Žena gospodinja in skrbi za otroka. In če bom

zdrav in bo vse posreči, sem prepričan, da bova šla prihodnje leto z otrokom tudi že na dopust. Moj cilj pa je, da si čez čas uredim pravo stanovanje in da bo hčerka, ko bo odrasla, živela drugače kot sva midva z ženo v otroških letih.«

Rudi Rajhard iz številne skupine, ki živi v radovljiški občini, ni edini, ki se je odločil za takšno ustaljeno in mirno pot. Tudi precej drugih je že redno zaposlenih v različnih podjetjih. In kar je še bolj razveseljivo, otroci teh skupin dosegajo v šoli zadnji dve leti precej boljše

uspehe kot so jih prej. Ni še tako dolgo, ko nihče od teh otrok ni dokončal osemletke. Danes pa so že primeri, da tudi ti otroci dosegajo zelo lepe uspehe.

● Takšna je preobrazba, za katero so se odločili v radovljiški občini. Trdni v prepričanju, da so cigani tudi občani in da jim je za to pravico in dolžnost treba zagotoviti najprej osnovne pogoje, dosegajo prve rezultate. Pot do tega cilja ni lahka in vedo, da bo še vrsto težav, vendar kot kaže tudi uspeh ne bo izostal.

A. Zalar

Glasiło SZDL
za Gorenjsko
Kranj, Trg revolucije 1

GLAS

Vsi naročniki Glasa in tisti, ki postanejo naročniki do konca januarja 1972 dobijo brezplačno

stenski koledar za leto 1972

z 12 barvnimi slikami

Aerodrom Ljubljana-Pula
Letališko in turistično podjetje
Kranj, p. p. 33

vabi k sodelovanju kandidate za naslednja delovna mesta:

1. direktorja gostinsko-turističnega sektorja
2. računovodjo
3. vodjo sprejema in odprave potnikov
4. vodjo komercialne izmene
5. vodjo tehnične izmene
6. planerja
7. vodjo gasilske izmene
8. loadsheetmana
9. stewardesse
10. administratorja

Glede na posebnosti dejavnosti podjetja morajo kandidati izpolnjevati naslednje strokovne in druge pogoje:

pod 1.:
visoka ali višja izobrazba komercialno turistične smeri, poznavanje turistične in gostinske dejavnosti, sposobnost vsklajevanja in programiranja dela, samoiniciativnost, znanje angleškega in vsaj še enega svetovnega jezika, 5 let delovnih izkušenj, od tega vsaj 2 leti na podobnem delovnem mestu;

pod 2.:
višja ali srednja šola ekonomsko-finančne smeri, poznavanje finančnih predpisov, sposobnost organizacije dela, 5 do 8 let delovnih izkušenj;

pod 3. in 4.:
višja šola ekonomske ali prometne smeri (I. stopnja ekonomske fakultete, višja prometna šola, višja komercialna šola), znanje angleškega in še enega svetovnega jezika, sposobnost organiziranja, vodenja in komuniciranja z ljudmi, 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih;

pod 5.:
tehnik prometne, strojne ali elektro smeri, pasivno znanje angleškega jezika, sposobnost za komuniciranje in vodenje ljudi, najmanj 1 leto delovnih izkušenj v letalstvu ali 3 leta v podobni dejavnosti;

pod 6.:
srednja strokovna izobrazba ekonomske ali prometne smeri, znanje angleškega jezika, znanje in smisel za planiranje in programiranje, 1 leto delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih;

pod 7.:
gasilski tehnik ali strojni tehnik, izpit za vozila »A«, »B« in »C« kategorije, 3 leta delovnih izkušenj na delovnem mestu gasilskega tehnika;

pod 8.:
srednja izobrazba, aktivno znanje angleškega jezika, zaželeno praksa na enakih delovnih mestih;

pod 9.:
srednja izobrazba, aktivno znanje angleškega jezika, zaželeno znanje vsaj še enega svetovnega jezika, sposobnost za delo z ljudmi;

pod 10.:
srednja šola administrativno-upravne smeri, 2 leti delovnih izkušenj na delovnem mestu administratorja v podobni, zlasti v turistični organizaciji.

Za delovna mesta pod 3., 4., 5., 6., 7. in 8. morajo imeti kandidati odslužen vojaški rok.

Prijave s potrebnimi dokumenti in dokazili o dosedanji praksi in strokovni usposobljenosti pošljite na naslov: AERODROM LJUBLJANA-PULA, letališko in turistično podjetje, Kranj, p. p. 33 — splošni sektor. Razpis velja 15 dni po objavi, oziroma do zasedbe delovnih mest.

Za razstavo Narava 71 veliko zanimanja

V galeriji nove osnovne šole Ivana Tavčarja v Gorenji vasi je že skoraj štirinajst dni odprta razstava fotografij pod nazivom »Narava 71«. Pripravila sta jo Planinska zveza Slovenije in Skupnost za varstvo okolja. Njeno geslo je — »Človek, žival, voda, zemlja, zrak, rastlina«.

Razstava je že ob otvoritvi in v prvih dneh zbudila precej zanimanja. Sicer pa je treba reči, da je zanimanje za dobro fotografijo vse večje. To dokazujejo tudi vpisi v knjigo vtisov ob prvi razstavi fotografij v tej galeriji »Naša šola« mojstra fotografije Vlastje Simončiča. Prva razstava je zapustila zelo dober vtis in ni čudno, da si je marsikdo že v prvih dneh ogledal tudi drugo.

Kaj bi lahko rekel o novi razstavi? Najprej to, da je porušila mnenje tistih skeptikov, ki niso verjeli, da bodo uspevale razstave v tako

majhnem kraju. Tveganje je res bilo, vendar zdaj kaže, da se za obisk ni treba bati. Prav gotovo je, da obiskovalce privabljajo tudi dobro izbrane teme razstav. Ze prva in tudi ta — druga. Ne bi podrobno razlagal pomena sedanjih razstav. Vse pove že geslo. Dvaintrideset avtorjev — med njimi tudi Vlastja Simončič — nam prikaže vse lepote slovenske zemlje. Obenem pa pokažejo tudi uničevanje in zapravljanje vsega tega — skratka prikažejo nam uničevanje in onesnaževanje narave. Nekateri prizori sicer majijo že na komičnost, vendar so povsem resnični. Morda pa je tudi res, da avtorji še ne pokažejo vsega — nastopajo premalo ostro. Vsekakor pa je razstava uspela in kot kaže tudi ta ne bo zadnja. V kratkem naj bi bila odprta že prva mednarodna razstava fotografij. J. G.

Koncert srednjeveške in renesančne glasbe

V Kranju bo v petek, 10. decembra, ob 19. uri v renesančni dvorani v Mestni hiši koncert srednjeveške in renesančne glasbe, katero bo izvajal ansambel za staro glasbo SCHOLA LABACENSIS iz Ljubljane. V ansamblu sodelujejo: Anica Puserjeva, mezzosopran; Martin Kletmann (Avstrija), tenor; Tomaž Buh in Janez Höfler, kljunaste flavte; Jože Skrljovnik, renesančna pozavna; Tomaž Segula, lutnja; Primož

Soban, viola in Alojz Mordelj, viola da gamba.

Za ljubitelje glasbene umetnosti bo koncert srednjeveške in renesančne glasbe pomemben dogodek.

Pred koncertom ob 18. uri bo v Prešernovi hiši otvoritev razstave akademskega kiparja Jožeta Eržena iz Kranja, ob 18.30 pa bo v galeriji v Mestni hiši otvoritev razstave akademskega kiparja Klara Meška iz Ljubljane. P. L.

Aktiv mentorjev

Pred kratkim je bilo na Jeseñicah posvetovanje vodstev občinskih konferenc in komisije za šole z ravnatelji osnovnih in srednjih šol v občini in z nekaterimi mentorji. Dogovorili so se o ustanovitvi aktivna mentorjev pri občinski konferenci ZMS. Namen ustanovitve novega aktivna je v tem, da bi se dogovarjali za pripravo številnih skupnih akcij, usklajevali programe in poskrbeli za izobraževanje mentorjev. Pogovarjali so se tudi o tribuni mladih o samoupravljanju. Prva tribuna bo v četrtek, 16. decembra. Na njej bodo izmenjavali svoja mnenja o samoupravljanju, združenem delu in o položaju proizvajalcev. Uvodne misli bo podal podpredsednik republiškega odbora sindikatov delavcev

črne in barvaste metalurgije Srečko Mlinarič. Mladi se bodo seznanili in pogovorili o aktualnih družbenih vprašanjih, s tem pa bodo po svoji tudi prispevali pri ustvarjanju novih oblik, novih dokumentov in dogovorov.

Pri tem so poudarili, naj bi občinska konferenca klubov OZN čimprej začela z aktivnim delom in poskrbela za več predavanj in preskrbela šolam ustrezno strokovno gradivo.

Akcija Mladi med borci uspešno poteka, obenem so se zavzeli za nemoten potek tekmovanja Najboljši dijak in najboljši razred v občini. Zahtevali pa so, da bi morala posvetiti več skrbi zabavnemu življenju in pesni v zgojji srednješolcev. D. S.

Gotovo že razmišljate o novoletnih darilih

Vam lahko svetujemo?

LETOS DARUJTE KNJIGO

Lepo knjižno darilo, ki ga bo vsakdo vesel bo

ZGODOVINA UMETNOSTI

SLIKARSTVO, KIPARSTVO, ARHITEKTURA, UPORABNA UMETNOST

ZGODOVINA UMETNOSTI je izredno delo, ki v treh knjigah s številnimi barvnimi reprodukcijami največjih umetnin vseh časov in kultur razlaga razvoj umetnosti od prazgodovine človekove umetniške ustvarjalnosti do današnjih dni. Knjige so natisnjene na najkvalitetnejšem papirju in obsegajo 720 strani velikega formata, 664 barvnih in 356 črno-belih reprodukcij.

Ceno 300 din lahko odplačate v 3 zaporednih mesečnih obrokih po 100 din. Odpošljite priloženo naročilnico, ko boste prejeli račun in vplačali prvi obrok, Vam bomo knjige poslali na dom.

Knjigo lahko kupite tudi v vseh knjigarnah, naročite pa pri poverjenikih in zastopnikih Mladinske knjige na šolah in pri akviziterjih.

NAROČILNICA — G

Podpisani(a) _____

natančen naslov _____

zaposlen(a) pri _____

št. os. izkaznice _____ izdane od _____

nepreklicano naročam ZGODOVINO UMETNOSTI v 3 knjigah.

Znesek 300 din bom poravnal(a) — naenkrat — v 3 zaporednih mesečnih obrokih po 100 din (prvi obrok takoj po prejemu računa in položnice) na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 501-1-30/1.

(Neustrezno prečrtajte!)

Datum: _____

Podpis: _____

Taborniška organizacija mora postati množična

V nedeljo je bil v Škofji Loki redni letni občni zbor zveze tabornikov škofjeloške občine. Na njem so taborniki pregledali delo v preteklem letu in si začrtali smernice za bodoče delo. V škofjeloški občini je zdaj pet odredov: Odred svobodnega Kamnitnika v Škofji Loki, Odred Sorškega polja na Trati, Selški odred v Železnikih, Odred zelenega žirka v Zireh in Odred Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. V odredih je vključenih okrog 420 tabornikov. Taborniki so si sicer na lanskem občnem zboru zadali nalogo, da bo do letošnjega to število že večje od 500, vendar se je pokazalo, da niso uspeli. Vzroka sta predvsem dva: prevelika povezanost s šolo in prevleke generacijske menjave.

Odredi so v preteklem letu dosegali velike in lepe uspehe. Udeležili so se mnogih republiških in zveznih akcij, pa tudi v domači občini so pripravili vrsto akcij in prireditvev. Omejil bi se le na tisto, kar je najpomembnejše. V Škofji Loki je bil letos vodniški tečaj. Podoben tečaj bo spet prihodnje leto — verjetno pa tudi na Trati. Kot že več let zapored, je tudi letos preživelo več kot 600 občanov večinoma so bili taborniki — svoje počitnice na taborjenju v Fažani pri Pulju. Taborjenje je bilo izredno poceni. Komaj 16 din je prispeval vsak tabornik dnevno in le nekaj par več kot 222 din za vse dni. Letos so še štiri izmene, prihodnje leto pa kaže, da bosta le še dve. Treba bo poiskati rešitev. Nov prostor za taborjenje je sicer

že kupljen, vendar bo treba počakati še precej časa, da bo dokončno urejen. Loški taborniki se navdušujejo tudi za drugo možnost — ureditev celinskega tabora nekje na Gorenjskem. V takem taboru bi taborniki od enajstih do štirinajstih let spet zaživel pravo taborniško življenje.

In kaj so taborniki v nedeljo sklenili? V prvi vrsti se bodo zavzeli za razvijanje družin medvedkov in čebelic ter povečanje števila članov nasploh. Zavzeli so se tudi za drugačen način razdeljevanja denarja odredom. Odlej bodo sredstva razdeljena po številu članov in uspehih. Za uspešno delo je velikega pomena sodelovanje s sosednjimi odredi. Na pobudo predstavnika tabornikov iz Kranja bo tako sodelovanje kmalu vzpostavljeno. Kot pomembno nalogo so si taborniki zadali še priprave na praznovanje 1000-letnice Škofje Loke. Ob tem praznovanju naj bi republiška zveza tabornikov pripravila v Škofji Loki večjo akcijo. Naj naštejemo še nekaj nalog: obujanje spominov na NOB, pridobivanje taborniških zvezd, veččin in letov, udeležba na vseh tekmovanjih, skrb za dobro počutje članov in sploh vzgoja članov v naprednem duhu.

Po končanem občnem zboru so najbolj prizadevni taborniki in tisti, ki v taborniški organizaciji delajo že dvajset let, prejeli priznanja. Priznanja je prejelo trinaest tabornikov za prizadevnost in pet za dolgoletno delo.

J. Govekar

Strelsko tekmovanje v Škofji Loki

V nedeljo dopoldne je bilo v Škofji Loki tekmovanje v streljanju z vojaško puško za pokal dneva JLA. Udeležile so se ekip rezervnih oficirjev in podoficirjev, pripadniki teritorialnih enot in JLA ter oddelka za narodno obrambo skupščine občine Škofja Loka. Skupno je nastopilo sedemnajst ekip. Ze drugič zapored je zmagala ekipa oddelka za narodno obrambo SO Škofja Loka.

Rezultati: 1. Oddelek za NO SO Škofja Loka (Nikola Dopudja 85, Rudi Fojkar 87, Blaž Pavlin 84) 256 krogov od 100 možnih, 2. ZRVS Trata 252, 3. Teritorialni odred Škofja Loka 247, 4. ZRVS Škofja Loka 214, 5. Ekipa starešin JLA 227; posamezniki: 1. Henrik Peternelj (ZRVS Trata) 92 krogov od 100 možnih, 2. Janez Završnik (ZRVS Sk.

L.) 89, 1. Rudi Fojkar (odd. za NO) 87.

Zmagovalna ekipa je prejela pokal v trajno last.

-jg

V ponedeljek bo avtobus spet peljal

Podjetje Transturist je letos večkrat opozorilo na slabo cesto v Sorico in da bo ob prvem snegu prisiljeno ustaviti prevoze šolarjev in delavcev iz Sorice v dolino in nazaj. Zaradi nevarnih in ostrih ovinkov in prepadov pod njimi bi se lahko pripetila tudi hujša prometna nesreča. In zaradi snega, ki je letos zapadel zgodaj, avtobus v Sorico od 22. novembra ne vozi več. Okrog 60 delavcev in več kot dvajset šolarjev mora vsak dan prepešati 4, 5 in tudi več kilometrov do avtobusne postaje v Podroštu.

O cesti v Sorico so pred dnevi razpravljali predstavniki skupščine občine Škofja Loka, podjetje Transturist in krajevne skupnosti Sorica. Sklenili so, da se na osnovi pregleda terena čimprej pripravi predlog projekta za popravilo ceste in predračun. O sredstvih za cesto v Sorico naj pri sprejemanju proračuna za prihodnje leto računajo tudi skupščina občine Škofja Loka, Cestni sklad Slovenije in Cestno podjetje Kranj. Krajevna skupnost pa naj zbere podatke, koliko so za cesto pripravljene prispevati delovni kolektivi iz Selške doline in koliko občan. Za prispevek naj zaprosi tu-

di temeljno izobraževalno skupnost Škofja Loka. Cesta mora biti urejena do 1. 9. 1972.

Ker pa je nujno, da avtobus v Sorico začne čimprej voziti, Cestno podjetje iz Kranja že popravlja najbolj nevarna mesta na cesti. Dela bodo končana ta teden in v ponedeljek bo avtobus spet pripeljal v Sorico. Promet na cesti bo enosmeren, v smeri vožnje avtobusa.

Cestni sklad Slovenije in Cestno podjetje iz Kranja bodo poskrbela za redno vzdrževanje ceste. Na odseku med Podroštom in Sorico bodo redno zaposlili cestarja.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

triglav

Nudimo zimske spalne srajce in zimske pižame po tovarniških cenah

transturist

(Zima 1971/72)

BOHINJ - VOGEL - POKLJUKA ZIMSKI TURISTIČNI PAKET

Paket uslug pri bivanju najmanj tri dni vsebuje: polni penzion, neomejeno število voženj z gondolsko žičnico, s sedežnicami in z vlečnicami. Velja za vse hotele v Bohinju, Pokljuki in na Voglu.

CENA OD 75,00 DO 141,00 din

ZIMSKI WEEKEND PAKET

Paket uslug vsebuje: dva polna penziona (od petka popoldne do nedelje popoldne), neomejeno število voženj z gondolsko žičnico, s sedežnicami in z vlečnicami. Velja za vse hotele v Bohinju. Velja od 4. 1. do 19. 1. in 6. 2. do 3. 5. 1972.

CENA OD 150,00 DO 200,00 din

MLADINSKI SMUČARSKI PAKET (enodnevni)

Velja vsak dan od ponedeljka do petka in vsebuje: avtobusni prevoz iz Ljubljane do Bohinja in nazaj (možno tudi iz drugih krajev na tej relaciji), malica na Voglu in neomejeno število voženj na celotnem sistemu žičnic na Voglu.

CENA: 43,00 din

ŠKOFJA LOKA — STARI VRH ZIMSKI TURISTIČNI PAKET

Paket uslug pri bivanju najmanj tri dni vsebuje: polni penzion v novem hotelu Transturist, avtobusni prevoz od hotela do spodnje postaje žičnice na Starem vrhu, neomejeno število voženj s sedežnico, kopanje v zimskem bazenu hotela, dnevno na osebo

CENA: 97,50 din

MLADINSKI SMUČARSKI PAKET (enodnevni)

Velja vsak dan od ponedeljka do petka in vsebuje: avtobusni prevoz iz Ljubljane do Starega vrha, malica in neomejeno število voženj na celotnem sistemu žičnic na Starem vrhu.

CENA: 28,00 din

Dnevne, dvodnevne, tridnevne, šestdnevne in sezonske karte veljajo za vse žičnice Transturista na Voglu, Pokljuki in Starem vrhu po izredno ugodnih cenah.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE: TRANSTURIST

Ljubljana, Subičeva 1, telefon 20-188
Bled, Prešernova cesta, telefon 77-357
Radovljica, Kosovelova, telefon 75-189
Škofja Loka, Kidričeva, telefon 85-025

**SMUČARJI!
IZKORISTITE UGODNE ARANŽMAJE!**

Zavod za zdravstveno varstvo
Kranj

razglašča delovno mesto

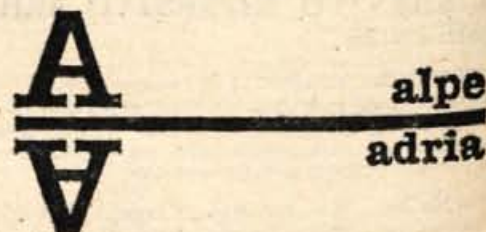
v higiensko kemijskem
laboratoriju
za določen čas.

Pogoji:

1. dipl. ing. kemije;
2. zaželen moški zaradi specifičnosti dela z odpadnimi vodami na terenu;
3. razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo izvršilnemu odboru zavoda.

Odbor za kadre, delovna razmerja in organizacijo podjetja
Turistične organizacije

61001 LJUBLJANA, Masarykova 14

razpisuje sprejem

- a) ZA ODDELEK ALPE-ADRIA PRI GOSTINSKEM ŠOLSLEM CENTRU V LJUBLJANI Z ZAČETKOM POUKA 15. DECEMBRA 1971.

10 učencev
za poklic kuharja in

5 učencev
za poklic natarjarja

Praktični del pouka bo v hotelu Alpe-Adria v Radovljici, teoretični del pouka pa v Novi Gorici ali v Ljubljani.

- b) ZA GOSTINSKE ŠOLE V CELJU IN V NOVEM MESTU Z ZAČETKOM POUKA 1. FEBRUARJA 1972

10 učencev
za poklic kuharja in

10 učencev
za poklic natarjarja.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja, in sicer:

za učence pod a) do 14. 12. 1971 in
za učence pod b) do 20. 12. 1971.

Kandidati morajo k prošnji priložiti še: spričevalo o zaključeni osemletki, izpisek iz rojstne matične knjige in zdravniško spričevalo.

Pogodbe o štipendiji za čas triletnega šolanja podpiše skrbnik učenca.

mali oglasi

PROJAM

Prodaj tri PRASICKE, težke od 30 do 40 kg. Krivic — Resman, Zgoša 22, Begunje 6032

Prodaj dva PRASICA, težka od 110 do 130 kg. Praprotna polica 9, Cerklje 6033

Prodaj VOŠCENKE. Voklo 32, Senčur 6034

Prodaj KRAVO, ki bo v kratkem teletila. Lom 20, Tržič 6035

Prodaj »GRABEZE« za ferguson 35. Mavčiče 59, Kranj 6036

Prodaj 170 kg težkega PRASICA. Luže 47, Senčur 6037

Ugodno prodaj 180 kg težkega PRASICA za zakol. Stiplošek, Golnik 71 6038

Prodaj STEDILNIK goranje. Ulica 31. divizije 64, Kranj 6039

Prodaj PRASICA za zakol. Podljubelj 7, Tržič 6040

Prodaj brejo TELICO. Gorenja vas-Reteče 43 6041

Prodaj eno leto starega črnega PSA, nemškega ovčarja in dobro ohranjen RADIJO. Begunje 17 6042

Ugodno prodaj krmilno REPO. Gorica 3, Radovljica 6043

Prodaj rabljen KOTEL za zganjanje kuhinje. Pavlin Tone, Malo Naklo 3 6044

MOTORNJA VOZILA

Prodaj vse dele za KOMBI DKW in komplet STROJE, po generalni 23.000 km ter štiri DROMELJNE. Bunderle Stefan, Partizanska 43 a, Kranj 6046

Prodaj AVTO NSU prinč, letnik 1968. Fornazavič, Korkrica, Kuratova 3 6047

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

KUPIM

Kupim rabljena GARAZNA VRATA. Naslov v oglasnem oddelku 6045

IZGUBLJENO

Najdene otroške SMUCI in AKTOVKO dobite pri družini Pečenko, Kranj, Zupančičeva 4 6052

Poštenega najditelja izgubljene KUNE, 6. decembra 1971 v Kranju naprošam, da jo proti nagradi vrne. Rugale, Kidričeva 3, Kranj 6055

POSESTI

ZAZIDLJIVO PARCELO na Orehku pri Kranju prodaj najboljšemu kupcu. Ponudbe z navedbo cene za kvadratni meter poslati pod »600 m« 6048

OGVESTILA

PLESNI TECAJI za začetnike vsako sredo, petek in nedeljo, nadaljevalni tečaj vsako soboto v delavskem domu, vhod 4, Kranj 6049

ZA SILVESTROVANJE z ALPE-ADRIA v Pragi, Budimpešti, Avstriji, Egiptu, Kranjski gori daje informacije poverjenik na telefon 21-608 Kranj 6050

Izdelam vam vodoravno KROZNO ZAGO (brenta list) za razrez hlodovine. Oglede v Kamniku, Cankarjeva 27 6051

ZENITVE

Pošten slovenski fant 23/167 bi rad spoznal pošteno slovensko dekle zaradi poroke ter da bi šla za njim v Avstralijo. Ponudbe poslati pod »Zalostno je biti sam v Avstraliji« 6053

OSTALO

Pozivam moškega, ki je 29. novembra 1971 zvečer od 20.30 do 21. ure prišel s svojim psom na moje dvorišče in nato demontiral dve medeninstvi kljuki iz večnih vrat in dve varovalki pri števcu z ohlajem in oboje vzel, naj navedene predmete takoj vrne, drugače bom uvedel kazenski postopek. Košnik Peter, Jezerska c. 65, Kranj 6054

KINO

Kranj CENTER

8. decembra amer. barv. film ZALJUBLJENE ŽEN-SKE ob 16., 18. in 20. uri

9. decembra amer. barv. film PETORICA V AKCIJI ob 15.30, amer. barv. CS film PREPOZNO ZA HEROJE ob 17.30 in 20. uri

10. decembra amer. barv. film PETERICA V AKCIJI ob 15.30, amer. barv. CS film PREPOZNO ZA HEROJE ob 17.30 in 20. uri

Kranj STORZIC

8. decembra amer. barv. film PETERICA V AKCIJI ob 16., 18. in 20. uri

9. decembra amer. barv. film DAN NA DIRKAH ob 16. in 18. uri, amer. barv. film ZALJUBLJENE ŽEN-SKE ob 20. uri

10. decembra amer. barv. film ZALJUBLJENE ŽEN-SKE ob 20. uri

Tržič

8. decembra amer. barv. film PUSKE ZA APACE ob 18. in 20. uri

9. decembra amer. barv. film PUSKE ZA APACE ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

8. decembra amer. barv. film BOB-CAROL-TED-ALICE

9. decembra italij. nemški barv. film TRIJE NEUSTRA-SNI

10. decembra italij. barv. film STOP

Jesenice PLAVZ

8. decembra italij. nemški barv. film TRIJE NEUSTRA-SNI

9. decembra amer. barv. film M. A. S. H.

10. decembra amer. barv. film M. A. S. H.

Dovje-Mojstrana

8. decembra amer. barv. film NA SEVERU ALJASKE

Kranjska gora

9. decembra amer. barv. film BOB-CAROL-TED-ALICE

Javornik DELAVSKI DOM

8. decembra amer. barv. film M. A. S. H.

Radovljica

8. decembra amer. barv. film ODISEJA V VESOLJU ob 18. uri, italij. barv. film BEZI CLOVEK, BEŽI! ob 20. uri

9. decembra amer. barv. film ŽENA JE IZGINILA ob 20. uri

10. decembra amer. barv. film ODISEJA V VESOLJU ob 20. uri

Škofja Loka SORA

8. decembra nemški barv. film KAMASUTRA ob 18. in 20. uri

9. decembra nemški barv. film POLNOČ NA REPERBANU ob 20. uri

10. decembra nemški barv. film POLNOČ NA REPERBANU ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

8. decembra italij. barv. film ŽIVELA AMERIKA ob 20. uri

10. decembra franc. barv. film RIFIFI V PANAMI ob 20. uri

DVA RAZNASALCA-KI za dostavo jutranjika »DELO« naročnikom na dom

(za področje Kranja in za področje Škofja Loka)

SPREJMEMO TAKOJ.

Delo primerno za gospodinje in upokojeince.

Zelo dober zaslužek in ostali pogoji.

Ponudbe sprejema CGP »DELO« Kranj, Koroška cesta 16.

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

PETEK, 10. decembra, ob 16. uri za red DIJAŠKI II. B. Behan: TALEC — uprizori dramska družina pri Prešernovem gledališču v Kranju

Zahvala

Ob boleči izgubi naše ljube mame, stare mame

Alojzije Urbanc

roj. Jerala

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, sorodnikom, gasilcem, ZB, ZVVI Tržič in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti v prerani grob. Vsem prav lepa hvala za darovano cvetje, vence in izrečena sožalja. Lepa hvala dr. Rusu, duhovniku, Marijini družbi, zvonarjem, nosačem in pevcem za petje pri odprtem grobu.

Zalujoči: hčerka Lojzka z družino, sinova Marko in Andrej z družinama ter sinova Ignac in Janez in drugo sorodstvo

Ziganja vas, Duplje, Poljče

Zahvala

Ob boleči in težki izgubi našega ljubljenejšega, dobrega in skrbnega moža, očeta, tasta, brata, svaka in strica

Franca Kolmana

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, sočustvanje, darovanje cvetja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Bajžlju za dolgoletno zdravljenje in zdravnikom ter osebju internega oddelka bolnice Golnik. Prisrčna zahvala sindikalni podružnici Tekstilindusa, predilnica II za lep govor pri odprtem grobu, kolektivu GKB Kranj, Creine — obrat Labore, svakinji Cvetki, Valjavčevi mami ter Krekovim za vsestransko pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Eli, hčerka Monika v imenu vsega sorodstva

Zg. Bitnje, 3. decembra 1971

XII. NOVOLETNI SEJEM OD 16. — 26. DECEMBRA

Jemal iz skladišča in prodajal

Te dni je bila končana preiskava zoper Marka F., starega 22 let, iz Milj pri Kranju. Osumljen je, da je več let iz skladišča Merkur jemal razne predmete in jih nato za nizko ceno preprodal. Skupno vrednost ukradenih predmetov cenijo na okoli sedem milijonov starih dinarjev.

Marko F. je bil pri Merkurju zaposlen kot skladiščni delavec. Ze pred petimi leti se je z avtoprevoznikom B. S. dogovoril, da mu bo prinesel iz skladišča razno orodje. Sprva je bilo to le drobno orodje, kasneje pa se je opogumil in drzno odnašal tudi vrednejše predmete, kot so razne motorne žage, bru-

silni stroji in podobno. Te vredne predmete je nosil k avtoprevozniku in mu jih prodajal za neverjetno nizke cene. Skladiščnik pa ni orodja nosil samo avtoprevozniku, pač pa še nekaterim drugim »odjemalcem«. Vsi ti so vedeli, da je orodje ukradeno. Marku F. so celo posojali avtomobile, da je lahko prevažal ukradeno orodje. Zgodilo se je tudi, da je po blago prišel avtoprevoznik B. S. kar s tovornjakom. Ko so ukradene predmete našli pri avtoprevozniku, je dejal, da je orodje švicarsko. Ko pa so mu dokazali, da je orodje iz skladišča Merkur, je začel trdit, da ga je tam pač kupil. L. M.

nesreče

NEZGODA V MEGLI

Na Gorenjski cesti v Lescah je v petek, 3. decembra, zvečer vozil z Bleda proti Lescam voznik osebnega avtomobila Janez Erlah iz Koritna. Pred hišo št. 49 v Lescah se mu je zazdelo, da je nekaj povozil. Ustavil je in videl, da je peljal čez noge Janeza Kolmana iz Lesc, ki je že prej ležal na cesti. S hudimi poškodbami so Kolmana prepeljali v jeseniško bolnišnico. Nesreča se je pripetila v gosti megli.

TOVORNJAK V AVTOBUS

Na cesti prvega reda na Dovjem je v petek, 3. decembra, zvečer tovorni avtomobil, ki ga je vozil Jože Šteblaj iz Buzeta, zaneslo v avtobus Transturista. Nesreča se je pripetila, ko je tovornjak pred srečanjem zaviral, na poledeneli cesti pa ga je zaneslo v avtobus. Pri trčenju je bil lažje ranjen voznik avtobusa Jože Frelj iz Smokuča. Škode na vozilih je za 40.000 din.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

V soboto, 4. decembra, ob 18. uri je na cesti drugega reda v Retnjah voznik osebnega avtomobila Jože Klofutar iz Trzica zadel Petra Pepinca iz Zg. Veterne. Nesreča se je pripetila, ko je voznik osebnega avtomobila v megli prehiteval motorista, pri tem pa je zadel Repinca, ki je s prijateljem hodil po levi strani ceste. Pri trčenju je bil Repinc lažje ranjen.

TRČENJE V MEGLI

Pri odcepu ceste drugega reda za Trzice je v soboto, 4. decembra, zvečer voznik osebnega avtomobila Silvo Izda z Jesenic zaradi goste megle zapeljal v desno in trčil v avtomobil Viktorja Kešeta iz Sp. Dupelj, ki je stal na cesti drugega reda in čakal, da se bo lahko vključil v promet. V nesreči je bil voznik Izda ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na vozilih je za 16.000 din.

PREHITRA VOZnja

Na cesti prvega reda med Kranjem in Polico je v nedeljo, 5. decembra, popoldne v blagem preglednem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zapeljal skrajno desno voznik osebnega avtomobila Bruno Kralj iz Sežane. Nato je njegov avtomobil zaneslo še v levo čez cesto, kjer je trčil v drevo. Voznika in sopotnico so ranjena prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 10.000 din.

TOVORNJAK V HISO

V ponedeljek, 6. decembra, zvečer je na cesti med Zapužami in Radovljico zaneslo s poledenele ceste tovornjak, ki ga je vozil Stefan Sečnanec iz Radovljice. Tovornjak je trčil v hišo št. 13 v Zapužah. Voznik ni bil ranjen, škode na vozilu in na hiši pa je za 20.000 din.

ZADEL PEŠCA

V vasi Vopovlje na cesti med Kranjem in Mengštem je v ponedeljek, nekaj po sedmi uri zvečer voznik osebnega avtomobila Franc Buh iz Voklega zadel Jožeta Liparja, starega 76 let, ki je hodil sem in tja po cesti. Zaradi megle je voznik pešca pozno zagledal in ga je kljub zaviranju zadel. Huje ranjenega Jožeta Liparja so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. L. M.

Spet eksplozija bencina

V ponedeljek, 6. decembra, dopoldne so eksplozirali bencinski hlapi v stanovanju Gabrijele Ožegovič iz Kranja, Krožna ulica. Ožegovičeva je v kopalnici čistila z bencinom plašč. Okno je bilo zaprto, v kopalnici pa je bila prižgana električna

peč. Pri eksploziji se je vnelo tudi tri litre bencina v odprti plastični posodi. Močno je poškodovana kopalnica ter vrata in okna. Škode je za približno 15.000 din. Gabrijele Ožegovič je v nesreči dobila hude opekline in

so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Eksplozija je bila tako močna, da so drobci okenskega stekla razbili zadnje steklo avtomobila Jožeta Benedičiča iz Podnarta, ko je ta prav takrat peljal mimo.

Iskra — tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
Zelezniki

razpisuje prosto delovno mesto

vodje nabave

Pogoji: višja strokovna izobrazba strojne ali elektro smeri in 8 let delovnih izkušenj. Potrebno je znanje najmanj enega svetovnega jezika. Stanovanje po dogovoru.

Ponudbe pošljite na splošni sektor tovarne v roku 15 dni od dneva razpisa.

OBVESTILO

Medobčinsko društvo telesnih invalidov podružnice v Kranju obvešča vse svoje člane, da bo letna konferenca v nedeljo, 12. decembra, ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani Občinske skupščine Kranj, Trg revolucije št. 1.

Prosimo vse člane, da se konference udeležijo

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi naše drage žene in mame

Ane Kejžar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, ki so jo spremili na zadnji poti, jo počastili s cvetjem in nam izrazili sožalje ter nam nudili pomoč najtežjih urah. Posebno se zahvaljujemo župniku in organistu za opravljeni pogrebni obred. Lepa hvala sindikalni podružnici podjetij Iskra in Dom-oprema Zelezniki za darovane vence.

Zalujoči: mož Janez in otroci

Sorica, 4. decembra 1971

Lazar

še v vodstvu

V nadaljevanju šahovskega turnirja za pridobitev II. kategorije v Kranju so bili doseženi naslednji rezultati: Jovič : D. Stagar remi, Nadižar : Zivljakovič 1:0, Peranovič : Zivljakovič 1:0, Rabič : Novak 1:0, Zivljakovič : Vidali 1:0.

V vodstvu je še vedno Lazar s 7 pred Jovičem 6,5 in Peranovičem s 5,5 točke itd. F. Stagar

Visok poraz Kranjčanov

V I. kolu slovenske šahovske lige — zahodna skupina so Kranjčani visoko izgubili z ekipo Domžal. Rezultat srečanja: Kranj : Domžale 1:7. Posamezni izidi: Bukovac : Z. Kržišnik 0:1, Matjašič : Slavk 0:1, Murovec : Karnar 0:1, Bertonec : Cizelj remi, Podgornik : Lorbek remi, Jovič : Trebušak 0:1, D. Stagar : Bavčar 0:1, Pirčeva : Dedičeva 0:1. F. Stagar

Testiranje olimpijskih kandidatov

Atletska zveza Slovenije je prek visoke šole za telesno kulturo iz Ljubljane pred dnevi povabila tri olimpijske kandidate iz AK Triglava Milleka, Kavčiča in Prezlja na podrobnejša testiranja, na katerem naj bi ugotovili njihovo zdravstveno in fizično stanje. Rezultati testiranja niso znani. Kaže pa, da so bili strokovnjaki, ki so testiranja vodili, z njihovo pripravljenostjo za naslednjo sezono zadovoljni. D. Zumer

Občni zbor SK Transturist

V četrtek, 9. decembra, ob 18. uri bo v sejni dvorani skupščine občine Skofja Loka občni zbor članov smučarskega kluba Transturist. Loški smučarji bodo pregledali delo v dokaj uspešni pretekli sezoni in se domenili za delo v prihodnje. —jg

Koliko časa še brez strelišča?

Ob zaključku letošnje sezone strelskih tekmovanj so kranjski strelci pripravili ple-num, na katerem so pregledali dosežene rezultate, jih ocenili in se pogovorili o problemih, s katerimi se srečujejo v svoji športni dejavnosti.

Predsednik ObsZ tov. Laknar je v svojem poročilu omenil, da sta bili letos v

občini najbolj aktivni strelski družini »Slavec Ivo-Joki« in »Tone Nadižar«, ki sta si uredili manjše strelišče za zračno puško, obenem pa sta skrbeli za vzgojo mladih tekmovalcev. Pokazalo pa se je, da so v splošnem kranjski strelci dosegali dobre uvrstitve tudi v republiškem merilu prav s to vrsto orožja, mnogo slabši in manj številni pa

so bili z MK in vojaškim orožjem. Vzrok za to je treba iskati v izredno slabih pogojih za vadbo in tekmovanja. Strelišče v dolini Kokre sploh ne zasluži tega imena, saj ne ustreza niti najnovejšim tekmovalnim predpisom. Zato strelci žele, da se končno odgovorni organi pri skupščini občine le zavzamejo za gradnjo novega centralnega strelišča. Skoraj nerazumljivo je, da po tolikih letih strelci še vedno niso našli podpore za svoje zahteve. Predlagali so, da bi občinska skupščina osvojila načrt, po katerem bi zgradili strelišče na prostoru nasproti letnega kopališča, ki je po urbanističnem načrtu določen za športne objekte. Le-to bi rabilo za tekmovanja z zračnim in MK orožjem, obenem pa bi imeli lahko v Kranju več mednarodnih srečanj (Koroška — Furlanija — Gorenjska, Celovec — Kranj, Amberg — Kranj), ki so jih doslej pripravljali v Ljubljani ali na majhnih družinskih streliščih.

Prav problem družinskih strelišč je pripeljal do tega, da je danes aktivna komaj polovica strelskih družin v občini. Ta dejavnost je popolnoma zamrla v Podbrezju, Trbojah, Naklem, Visokem, Cerkljah in na Jezerskem. Stevilo članstva pa je padlo od 1500 na vsega 900 članov. V razpravi je bilo izrečenih precej zanimivih misli za reševanje obstoječega stanja. Zanimiva je bila misel, da bi se strelcem, ki bi dosegli določeno normo v streljanju, doseženi uspehi upoštevali tudi pri skrajšanju vojaščin. Sklenili so, da bodo v zimskem času pripravili tečaj za sodnike in trenerje ter poskušali spet poživiti strelstvo v občini.

Ob koncu je predsednik tov. Laknar razdelil najboljšim družinam in posameznikom diplome in pokale.

B. Malovrh

težav pa bodo imeli tudi s prekritjem.

Jeseničani pa bodo zdaj lahko pripravili ledeno ploskev, kajti predvidevajo, da bo prva hokejska tekma na jeseniškem igrišču že letos decembra.

D. S.

snegu po štiri ure. V štirih dneh so udeleženci seminarja ponovili in utrdili snov, ki so si jo pridobili na tečajih v preteklih smučarskih sezonah. Na seminarju v Kranjski gori se je zbralo tudi precej smučarskih učiteljev in vaditeljev z Gorenjske.

-jg

Decembra streha nad drsališčem

Delavci mariborske Metalne so v teh dneh opravili glavno montažo strehe nad jeseniškim drsališčem in s tem končali z glavnimi deli pri postavljanju strehe. Delo so opravili dobro, ostane jim le nekaj manjših del, nekaj

Seminar za učitelje in vaditelje smučanja

Smučarski klub Novinar iz Ljubljane je v sodelovanju s turistično agencijo Kompas v prazničnih dneh pripravil v Kranjski gori seminar za učitelje in vaditelje smučanja. Učitelji in vaditelji so pod vodstvom demonstratorjev vsak dan vadili na

in Česen) prvo mesto osvojili kegljači Borca.

Vrstni red: 1. Kranj 2554, 2. Vino-Kranj 2241, 3. Lek-Ljubljana 2209, 4. Jesenice 2010.

Invalidi borca prvi

Med prazniki so se na kegljišču Triglava v prijateljskem srečanju pomerili invalidi Kranja, Ljubljane ter Jesenic. Že po tradiciji so (za Kranj) sta kegljala Turk

Zimski kros AK Triglava uspel

V počastitev dneva republike je AK Triglav organiziral klubski kros, katerega so se udeležili člani AK Triglava in šolskih športnih društev. Navzlic slabemu vremenu je bila udeležba dokaj številna. Med posamezniki so zmagali Kavčič (člani), Pelhan (pionirji), Prestor (pionirke). Med šolskimi ekipami je premočno zmagala ekipa osnovne šole Stane Zagar.

REZULTATI:

Člani (2300 m): 1. Kavčič 7:10,8, 2. Vegnuti 7:27,6, 3. Čotar 7:59,0,

Pionirke (500 m): 1. Prestor (St. 2.) 2:45,2, 2. Grobin (F. P.) 3:06,1, 3. Vukelj (F. P.) 3:08,0;

Pionirji (1000 m) 1. Pelhan (St. 2.) 5:10,6, 2. Miklavčič (St. 2.) 5:10,7, 3. Bremec (S. J.) 5:10,8.

D. Zumer

Dobra uvrstitev ing. Priona in Turka

Na novem avtomatskem kegljišču Tašmajdan v Beogradu so se na prvem izbirnem tekmovanju pomerili kandidati za sestavo državne reprezentance za svetovno prvenstvo, ki bo od 27. maja do 3. junija 1972 v Solitu.

Tokrat je bil najboljši član zagrebske Grmošičice Djuro Biber, ki je podrl 957 kegljev. Med izbranci sta bila tudi Triglavana inž. Riko Prion in Jože Turk. Prion je z 947 podrtimi keglji osvojil odlično tretje mesto, medtem ko je bil Turk z 938 keglji četrti.

-dh

Tabor '69 zmagovalec

Končan je jesenski del tekmovanja v sorški nogometni ligi. Vrstni red: 1. Tabor 69 (Vižmarje) 16, 2. Kondor (Gošešič) 14, 3. Rašica 12, 4. Lubnik 10, 5. Vodice 8, 6. Senica 6, 7. Strahovica 4, 8. Reteče 2, 9. Medvode B 0.

OD NEDELJE DO NEDELJE

Hokej — Končan je prvi del letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu. V derbiju za prvo mesto sta se v hali Tivoli pomerila večna tekmeča Olimpija in Jesenice. V zanimivi ter dinamični igri je Ljubljancanom tokrat z golom razlike uspelo premagati jeseniške železarje. Kranjska gora pa je v borbi za četrto mesto odpravila neugodnega nasprotnika vevško Slavijo.

Rezultati: Jesenice : Olimpija 5:4, Kranjska gora : Slavija 4:2. Pari prihodnjega kola: Partizan : Jesenice, Olimpija : Kranjska gora.

Namizni tenis — Deset najboljših namiznoteniških igralcev Slovenije se je tokrat na prvem pozivnem turnirju borilo. Zmagovalka je šele v ponovnem dvoboju z Martinčevom (Olimpija) postala članica ljubljanske Ilirije Durnova.

Vrstni red: 1. Durn (Ilirija), 2. Martinec (Olimpija), 3. T. Novak (Triglav), 4. Žerovnik (Triglav), 5. Petrač (Fužinar), 6. Jakopin (Triglav), 7. Struc (Fužinar), 8. Zakojč (Triglav), 9. L. Novak (Triglav), 10. Langerholz (Ilirija).

Na enakem turnirju za člane je v odsotnosti igralcev Olimpije Korpe, Vecka in Uroša Raka zmagal Ljubljancan Kastelic, medtem ko je Kranjčan Janškovec zasedel deveto mesto.

ODBOJKA — V zadnjem jesenskem kolu II. ZOL-zahod so Jeseničani doma s težavo osvojili obe točki z Metalcem (Sisak). Rezultat srečanja: Jesenice : Metalec 3:2. Odložena tekma iz prvega kola Kaštela : Jesenice bo na sporedu to nedeljo.

KEGLJANJE — Kegljišče Triglava je bil gostitelj 22 parov, ki so merili svoje moči na letošnjem republiškem prvenstvu dvojic za starejše člane. Največ uspeha so imeli kegljači Triglava, saj so kar trije pari v prvi peterici.

Vrstni red: 1. Martelanc-Starc (Triglav) 913 (440, 473), 2. Zbontar-Vilfan (Jesenice) 876 (448, 428), 3. Mlakar-Martinšek (Gradis) 861 (463, 398), 4. Potušek-Čenčič (Triglav) 859 (425, 434), 5. Segula-Ogris (Triglav) 846 (418, 428).

Slovenjgradčani pa so bili gostitelji mladinskih parov. Prvo mesto je pripadlo dvojici Gojčič-Krivič (Branik) s 1707 podrtimi keglji, na drugem mestu pa je par Triglava Marinšek-Zemljič s 1677 podrtimi keglji.

JUDO — V tretjem kolu republiške judo lige so Jeseničani tokrat gostovali v Ljubljani. Rezultati: Olimpija : Jesenice 3:3, Velenje : Jesenice 5:2.

V prihodnjem kolu se bodo Jeseničani v Mariboru pomerili z domačimi in judoisti Šiške.

-dh

Rozman zmagovalec

Sahovska sekcija sindikalne podružnice Planika Kranj je za praznik republike organizirala brzopotezni turnir.

Zmagal je Viktor Rozman z 9,5 točke pred Kovačičem 8,5 itd.

F. Stagar

Nagrajeni najboljši kranjski strelci v letu 1971 od leve Rogelja, Jurgele, Freljih in Naglič. — Foto: B. Malovrh

1+3

V zadnjem času vse bolj poudarjamo pomen in nalogo glasil v posameznih kolektivih in organizacijah. Dobro so nam znana prizadevanja, da bi bil prav vsak delavec na svojem delovnem mestu pravilno in pravočasno obveščen o vseh dogajanjih v svojem podjetju.

V največjem jeseniškem kolektivu, v Železarni, delavce dokaj dobro obvešča glasilo Železar. Kako pa je v drugih podjetjih, kolektivih in delovnih organizacijah? Poiskali smo jih, poprašali, kot dopolnitev na njihove odgovore pa smo želeli tudi njihovo mnenje o tem, kako rešujejo v njihovem kolektivu stanovanjski problem.

Marjan Seršen, zaposlen pri podjetju Zarja: »Glede na to, da sem član upravnega odbora našega podjetja, sem seveda vedno dovolj dobro obveščen. Mislim pa, da so prav tako dobro obveščeni o vsem tudi moji sodelavci, saj po vsaki seji delavskega sveta ali upravnega odbora razdelimo mednje posebna obvestila. Odločili smo se, da bomo kmalu začeli izdajati svoj list, ki bo prav gotovo najboljše oblike obveščanja v kolektivu. Glasilo bo seveda dobrodošlo posebno zdaj, ko smo se usmerili tudi na proizvodno dejavnost z obratom plastičnih mas na Plavžu.

Kot mi je znano, prženj za nova stanovanja ni veliko. Posebna komisija rešuje stanovanjske probleme in do zdaj smo že ugodili nekaterim prošilcem in jim omogočili posojila za gradnjo. Seveda pa so še primeri, posebno z novim obratom, ko bomo morali zaradi večjih potreb in zahtev

novih zaposlenih delavcev bolj načrtno reševati stanovanjsko stisko.»

Francka Zupančič, zaposlena pri Speceriji Bled na Jesenicah: »Mislim, da smo dobro obveščeni prav o vsem, saj nas poslovođa na občasnih sestankih kolektiva redno seznanja z najvažnejšimi dogajanjimi v vsem kolektivu in v naši poslovalnici. Razen tega imamo tudi oglasno tablo. Stanovanjski problem ni tako hudo pereč, ker člani posebne komisije za dodeljevanje dolgoročnih gradbenih posojil redno rešujejo vse prošnje in po svojih možnostih tudi ukrepa. Posebnih stanovanjsko ogroženih delavcev pri nas ni. Pri podjetju imamo nekaj stanovanj, v katerih žive naši delavci, seveda pa nudi podjetje tudi posojila za gradnjo.»

Spela Manevski, zaposlena pri Murkl na Jesenicah: »V podjetju izhaja Informator, prek katerega se uslužbenci seznanjamo s poslovanjem podjetja, težavami, novostmi. Izide tedensko, tako da smo z dogajanjem zares takoj seznanjeni. Imamo tudi oglasno tablo. Člani kolektiva se redno zbiramo na kolektivnih sestankih. Zato lahko trdimo, da je obveščenost v našem kolektivu zadovoljiva.

Stanovanjske probleme rešuje posebna komisija, po svojih možnostih ugodno prošilcem za gradnjo posojila ali za stanovanja. Posebno težavnih stanovanjskih problemov pri nas nimamo.»

Na Krvavcu je te dni pol metra snega in smučarska sezona se je že začela. — Foto: F. Perdan

Krvavec pričakuje smučarje

Na Krvavcu je te dni okrog pol metra zmrznjenega in steptanega snega. Smučarske proge so pripravljene in čakajo na smučarje. Znane so tudi že nove cene na žičnicah in v gostinskih obratih na Krvavcu. V primerjavi z minulim letom so cene letos nekaj višje. V turističnem prometnem podjetju Creina v Kranju so nam povedali, da bodo med tednom prevozi na

vseh žičnicah na Krvavcu cenejši kot ob sobotah, nedeljah in ob praznikih. Tako kot lani pa bodo smučarji lahko nabavili tudi letos tedensko karto, ki bo veljala 150 dinarjev. Karto pa bodo seveda lahko dobili le tisti, ki bodo cel teden na Krvavcu.

Posebna novost, ki sta jo letos pripravili podjetje Creina in Transturist pa je karta

imenovana Ski pas. Smučarji, ki bodo kupili to karto, bodo lahko smučali od decembra do 15. maja na smučiščih na Krvavcu, Voglu, Pokljuki in na Starem vrhu. Na voljo bodo imeli tudi vse žičnice. Cena karte je 1000 novih dinarjev, dobi pa se v hotelu Creina v Kranju, v Transturistu v Skofji Loki in v Transturistu v Ljubljani.

A. Z.

Pešci, hodite levo!

S Podlonka pri Železnikih nam je pisal naš naročnik Franc Eržen. Že nekajkrat se mu je primerilo, ko je hodil

po levi strani ceste, pa je moral odskočiti v sneg ali kamor je pač bilo, če sta se srečavala dva avtomobila ali pa je avtomobil prehitel. Zato se sprašuje, po kateri strani ceste naj hodi, da se bo ravnal po cestno prometnih predpisih in pa — zelo umestno, katere stran ceste je varnejša za pešca: desna ali leva. Tudi napise oziroma ustrezne prometne znake za pešce pogreša.

Za pojasnilo smo naprosili šefa službe milice UJV Kranj višjega inšpektorja Vinka Krevha. »Vsekakor naj pešci hodijo po levi strani ceste. Ta stran je za pešca varnejša, ker lahko opazi vozila iz nasprotnih smeri in tako lažje poskrbi za svojo varnost kot pa če bi hodil po desni strani in ne bi opazil vozil, ki ga dohitevajo. Temeljni zakon o varnosti cestnega prometa je sprva predpisoval, da morajo pešci hoditi po levi strani samo zunaj naselij. Dopolnitev zakona, ki je izšla pred dvema letoma, pa zahteva, da

pešci hodijo po levi strani tudi v naseljih.»

Tako pravi zakon. Drugače pa je seveda ob prehitovanju. Takrat se varnost hoje po levi precej omaja, saj mu vozilo pripelje od zadaj. V prometu je že tako, da morajo biti na cesti zelo pozorni prav vsi, tako pešci kot vozniki.

Ko je temeljni zakon o varnosti cestnega prometa izšel, so bile na pobudo občinskih komisij za varnost prometa postavljeni prometni znaki, ki so opozarjali pešce na hojo po levi. Prometne znake so postavili po vseh občinah na Gorenjskem na cestah drugega in tretjega reda in tudi na cesti prvega reda, čeprav je pešcem hoja po cesti prvega reda zunaj naselja prepovedana. Prometni znaki pa so bili iz slabšega materiala (kartonski), zato so se po določenem času strgali, ob raznih rekonstrukcijah jih niso ponovno namestili in podobno. Vsekakor bi morale občinske komisije za varnost prometa manjkajoče prometne znake namestiti znova.

L. M.

jubilejna
mešanica
BRAVO

Specerija
SBLED 15

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**